

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

III. ÉVFOLYAM 46. SZÁM

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1947 NOVEMBER 13.
5708 MÁRCHESVÁN 39.

NOVEMBER 13.

Ez a naptári dátum — november 13 — azt jelzi, hogy pontosan két év előtt, 1945. november 13-án jelent meg az „Uj Élet” első száma. Ebből az alkalomból nem akarunk „jubilálni”, nem kívánunk ünnepet ülni. Mindössze csak néhány percre állunk meg, hogy visszatekintsünk a megtett utra, idézzük a jelent, és hogy pillantásunkal egy kissé előre is röptünk...

Mindenekelőtt állapítsuk meg, hogy az 1945 november 13. óta eltelt két esztendő sokkal több volt, mint két ugynevezett „közönséges” év. 1945 óta Magyarország életében soha nem látott és soha el nem képzelhető változás ment végbe. Évezredek feudális rendszerű, korhadó gerendázatu és maradi szellemű országhból szinte egyetlen ugrással népi demokráciájú ország lett, amely biztosítani kívánja minden polgára egyenlő jogát az élethez és a szabadsághoz. Nemcsak törvényben fejezte ki ebbeli elhatározását, hanem a gyakorlatba is átvitte. A télekszámában rettenetesen megkisebbedett zsidóság, az a megmaradt és elképzelhetetlen szenvedéseken átváltott zsidóság a maga belső életében ugyancsak mélyreható változáson ment át. A demokrácia éltető levegője áradt be a hitközségi élet szélesre kitért átlakain s ezzel a zsidóság a maga belső strukturájában is a demokrácia egyik pillére lett. A magyar zsidóság megértette és átértelte az idők parancsoló szavát, amely számára is egyetlen célul tűzte ki a

demokratikus Magyarország újjáépítésében való részvételt és a demokrácia megerősítésére való elszánt akaratot. A zsidóság, éppugy, mint az országnak minden józanul gondolkozó polgára, tudatában van annak, hogy csakis a demokrácia megerősítése, szilárdá tétele lehet a mának és a jövőnek egyetlen útja.

★

Ugy érezzük, hogy nem választhatunk volna a magyar zsidóság lapja számára jobb címet az „Uj Élet”-nél.

1945 november 13-án a következőket írtuk lapunk első számának programot adó vezércikkében:

„Uj életet hirdetünk a magyar zsidóság nagy többségének sirhantja, elpusztult életének üszkös romjai felett... Uj élet elkövetkezését hirdetjük — de ellentétben a francia történelem ismert mondásával — annak tudatában, hogy semmit sem felejtettünk és nagyon sokat tanultunk... Megtanultuk, hogy nemcsak külső ellenségek okozták romlásunkat, de belső betegségeink is: a széthúzás, az önzés.”

Felmerül a kérdés: bekövetkezett-e az „Uj Élet” első számában hirdetett új élet és megfogadta-e a magyar zsidóság az egyetlen zsidó lap programját?

Kétségtelen, hogy — talán kezdjük kívülről a magyar zsidóság életének megszemlélését — helyreállt a politikai és a jogi egyenlőség, amely

szilárd bázist kapott a köztársasági alkotmányról szóló 1946. évi I. törvénycikk bevezető részében. De ugyanakkor azt is meg kell állapítani, hogy gazdasági restaurációnk és a faszizmus által elszenvedett anyagi károk jóvátétele még messze van a kiteljesedéstől. E téren még sok a kívánni valót. A Zsidó Alap létesítése kétségtelenül óriási előrehaladás, de még nem old meg minden függő kérdést. Különösen áll ez azokkal a súlyos sérelmekkel kapcsolatosan, amelyek a kisbirtokos zsidóságot a földreform végrehajtása terén érték, amikor még a martír özvegyek és a hadiárva néhány holdját is sérelmesen igénybe vették.

A demokrácia őszinteséget követel. Az igazi demokráciának a sérelmek orvoslásáért folytatott küzdelemnek, ha őszinte és hátsó gondolat nélkül való és nem irányul a demokrácia rendszere és élete ellen, — egyenesen erőssége, ha a vélemények és felfogások gátlás nélkül kicserélődhetnek. A zsidóság vezetői ettől az érzéstől és átgondolástól áthatva küzdöttek eddig és fognak küzdeni a jövőben is a koldussá lett és nyomorgó zsidók gazdasági kárainak lehetőség szerinti jóvátételéért. Ebben a küzdelemben, mint eddig is, támogatni fogjuk a magyar zsidóság hivatalos vezetőit.

Az „Uj Élet” minden egyes száma tanulságot tehet arról, hogy mindenkor szem előtt tartotta a zsidóság igazi érdekeit, meggyőződéssel tar-

tott ki a zsidó emség mindent megelőző nagylontosságu gondolata mellett és mellőzte minden olyan törekvésnek szolgálatát, amely önös, vagy vélt jóhiszemű célzattal az emség megbontását célozta.

★

Engedjessék meg nekünk, hogy még egy pillantást vessünk a múltba. 1945 november 13-án még a teljes leromlás akadályaitól küzdött az ország. Éhesek és rongyosak voltak mindnyájan. A zsidóságot még sokszorosabban sújtotta a válság, mert hiszen a zsidók már előzőleg is sokat éheztek, kifosztódtak és lerongyolódtak.

De a sokszorosán meggyőződött maradvány zsidóság keményen és elszántan odaállt a magyar demokrácia építő munkásai közé. Nem tulozunk és nem öndicsékvés, amikor leszögezzük, hogy Budapest nagyszerű ütemű újjáépítése, a magyar főváros életének express tempójú normalizálódása nem jelentéktelen részben a budapesti zsidók érdeme. De ugyancsak kell megállapítanunk mindazokról a vidéki helyekről is, ahol aránylag nagyobb számban térhetek vissza zsidók, ott ez a közreműködés ugy a demokrácia, mint a gazdasági élet újjáépítése munkájában csatárant érvényesült. Nem mi, hanem idekerült külföldiek csaknem valamennyien elmondták, hogy véleményük szerint Bécs és más nyugati nagy városok azért maradtak el messzire Budapest mögött,

Ára 1 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

mert hiányzott az újjaépítésből a zsidó lendítő erő.

★

Még néhány szót kell szólnunk a reakció fegyveréről: az antiszemitizmusról. Nem egyedüli magyarországi jelenség. Világszerte, ahol a reakció lért akar hódítani, lelkiismeretlen könnyelműséggel az antiszemitizmus metelyét hinti el. Az antiszemitizmus tehát nemcsak a zsidóság, hanem a demokrácia ellensége is. Kell, hogy a demokráciának állandóan ott legyen a tekintete ezen, a hol lappangó, hol nyíltan előmerészkedő ellenségen. A demokrácia erejének le kell sújtani ezeket és még a szellemüket is ki kell ütnie a demokrácia egész területéről. Jól tudjuk, hogy 25 esztendő óta lelkiismeretlen igazság és hazudozás lelki metelyét nehéz teljesen kiirtani, de elszántsággal és mindenilletékes tényező komoly akaratával az eredmény elérhető.

★

Belső betegségeink nagyrésze — hála Istennek! — elmúlt. A maradék-zsidóság sokkal több szociális szellemiséget és sokkal nagyobb összetartást mutat, mint az apák és nagypapák nemzedéke.

A felszabadulás után — az új élet jegyében — közös zsidó építő tevékenységre egyesültek a maradék-zsidóság irányítói, tekintet nélkül áramlatokra és pártokra. Az asszimilációs és cionisták együttműködése tette lehetővé természetesen a külföldi zsidóság anyagi támogatásával — azt a hatalmas eredményt, amelyet a pesti hitközség, de az ország néhány más hitközsége is elért.

Az összefogás szellemének a jövőben még fokozottabban kell érvényesülnie az „Új Élet” által kezdetlől fogva hirdetett új élet megvalósítására. Amikor 93 magyarországi zsidó hitközségünk megszűnt és kérdéses, hogy nem válik-e szükségessé az elnéptelenedő hitközségek további sorának megszüntetése, ezerszeresen kell vigyáznunk maradék-zsidóságunkra és maradék-hitközségeinkre.

Az „Új Élet” a vigyázók első vonalában akar állni! A magyar zsidóság őrzői óhajunk lenni! Ott leszünk a vártnál! Fogadjuk, amit eddig pénzünk!

Sem többet, sem kevesebbet nem ígérünk az „Új Élet” megindulásának évfordulóján...

A Szovjet-Zsidó Kulturkapcsolatokat Ápoló Bizottság ünnepi előadása az októberi szovjetforradalom 30. évfordulója alkalmából

A Magyarországi Izraeliták Országos Irodája keretében működő Szovjet-Zsidó Kapcsolatokat Ápoló Bizottság, szombat este, a Fürst Sándor-utcai kulturteremben, az októberi szovjetforradalom 30. évfordulója alkalmából, ünnepi előadást rendezett. A pesti zsidóság, amelynek még élénken emlékeztében él az a történelmi pillanat, amikor a Vörös Hadsereg megszabadította a nyilas és német banditáktól, zsúfolásig megtöltötte a kulturtermet. A terem ez alkalommal kicsinynek bizonyult: sokan kénytelenek voltak eltávozni, mert nem juthattak a terembe. A megnyitó beszédet

Stöckler Lajos,

az Országos Iroda elnöke mondotta. Meltatta a szocialista forradalom jelentőségét és kiértékelte azt a felszabadító hatást, amelyet a zsidóságra gyakorolt. Őszinte érzésekkel, szívvel-lelélkel vesz részt a magyar zsidóság ezen az ünnepen, mert tulajdonképpen azon a napon született meg a Vörös Hadsereg, amely először a cári önkényuralomtól, napjainkban pedig a fasizmus véres és kegyetlen rémuralmától szabadította meg a szabadságszerető népet és közöttük a zsidóságot is. Beszéde végén felolvasta azokat a táviratokat, amelyeket a „Szovjet-Zsidó Kulturkapcsolatokat Ápoló Bizottság” küld Sztyalin generalisszimuszának és a Szovjetunióban élő Antifasiszta Zsidók Szövetségének.

Stöckler Lajos nagyhatású beszéde után Lukács Pál, a Zeneművészeti Főiskola tanára Csemberdzsi: Suik-jét adta elő, zongorán kísérte Petri Endre. Ascher Oszkár szovjet-zsidó költők verseiből szavalt, amelyeket jiddisből magyar nyelvre, Vihar Béla és Kardos László ültettek át.

Gergely Sándor,

a Magyar Írók Szövetsége elnöke előadása következett ezután a „Szovjet Zsidóság Ételéről”. Rendkívül érdekes képekben mutatta meg azt a változást, amelyen nemcsak a zsidóság, hanem a Szovjetunió többi nemzetisége is keresztül ment a szocialista forradalom után. Példaképpen hozta fel a kozákokat, akik a cári önkényura-

lem idején lelkes és mindenre kapható mezei hadai voltak a „Fekete százak” című titkos, reakciós csoportnak, amely évtizedeken keresztül véres pogromokat szervezett. Amikor 1939-ben a szovjet csapatok Lengyelországba bevonultak, Lemberget kozák csapatok szállták meg. Amikor közeledésükről a lembergi zsidók tudomást szereztek, visszaemlékezve a régi pogromokra, rémülten menekültek előlük. Tízezer és tízezer zsidó hagyta el otthonát a kétségbeesésükben és tanácsatlanságukban a német zóna felé indultak. Amikor ez a pánik a kozák parancsnok tudomására jutott, azonnal egy zászlóalj kozákokat indított a német zóna felé, akik elfoglalták a menekülő zsidókat. A kozák parancsnok jiddis nyelvű beszédet intézett hozzájuk a szemrehányást tett nekik októberi eseményekért, hogy nem tudtak különbséget tenni harát és ellenség között, majd minden kozák egy-egy zsidó gyereket, nőt, öregot emelt a nyeregbe és a szovjet zónába mentették át őket.

A „Rosa Luxemburg” zsidó kolhoz, amely a leggazdagabb kolhozok közé tartozik, példának jó barátságban és egyetértésben él a szomszéd kozák kolhossal. Komoly gondot okozott a Szovjetunióknak a kaukázusi hegyi zsidók beillesztése a szocialista társadalomba. Ez az úgynevezett „vad zsidó” törzs, amely egészen egyedülálló módon, évszázadok óta változatlanul héber nyelven beszél, mint harcias csoport volt ismeretes, akik közül rengeteg lótolvaj került ki.

A szocialista forradalom győzelme után, sokszor egész expedíciókat küldtek ki ellenük, míg végül szocialista zsidó intellektueleknek sikerült őket annyira megválogatniuk, hogy ma a kaukázusi hegyi zsidók keltőzainak birodalomszerte ismert és csodált menesei szállítják a legnehezebb és legjobb lovakat a Vörös Hadsereg részére. Gergely Sándor igen alapos és vonzó előadásában ezután ismertette a zsidó partizánoknak a tevékenységét, Odessza és Gomel zsidóságának hősi és önfeláldozó harcát a németek ellen a szovjet közigazgatásnak a mindennapi gyakorlatát, amelyek lehetővé tették és teszik a zsidó tömegek számára, hogy a magyar népi életét akadálytalanul és zavartalanul kiélhessék, kulturájukat fejleszthessék. Nyomatékosan hangsúlyozza Gergely Sándor, hogy a Szovjetunióban antiszemitizmus nincs, mert ha a régi maradványok egészen ritkán fel is ütik a fejüket, az ilyen megnyilatkozásokra nagyon határozottan és erőteljesen sújt le a szovjet hatalom.

Gergely Sándor a „Dózsa” trilógia európai híró írójának előadását a közönség percekig tartó tapsal jutalmazta.

Ezután a Goldmark kamara-kórus Fraknoi Károly vezényletével, Kelen Hugó feldolgozásában szovjet-zsidó népdalokat adott elő, zongorán kísért Kelen Rózi.

A komoly kulturális és társadalmi eseményt jelentő ünnepi előadást dr. Kardos László miniszteri tanácsos, a bizottság elnöke zárta be.

GERVAI SÁNDOR

★

A fentebb jelzett két távirat szövege a következő:

Sztálinnak, a Szovjetunió miniszterelnökének

Moszkva.

Az októberi forradalom évfordulóján rendezett ünnepségünk alkalmából hódoló tisztelettel és hálával köszöntjük a maradék zsidóság nevében a felszabadító Szovjetunió dicsőséges vezetőjét, az emberi jog, a béke, a szabadság ügyének legfőbb őrizőjét.

A Magyarországi Izraeliták Országos Irodája.

Antifasiszta Zsidók Szövetsége

Moszkva.

Ulica Kropotkina 10.

A szovjet-zsidó kulturális kapcsolatokat ápoló bizottság az októberi forradalom 30. évfordulóján rendezett ünnepsége alkalmából mély tisztelettel és hálával fordul a dicsőséges Szovjetunió felé és testvéri szeretettel köszönti a szabadság hazájának zsidóságát.

LÉON BLUM

Irta: RÓNAI MIHÁLY ANDRÁS

1.

MÉLYEN TISZTELT BLUM ELVTÁRS, elnézését kérem, amiért ma levél formájában öntöm mindazt a keserű tépelődést s mindazt a kínos, felemás érzést, amellyel engem, az Ön — megvallhatom — tanítványi hajlandóságu tisztelőjét az Ön mostani politikai szerepe (s e szerep többféle magyarországi interpretációja és hatása) eltölt. Felbátorít e levélre a kötetek, mely — oly sokszereplővel — Önnel egybefűz: egyrészt a szocialista munkásmozgalom, másrészt a zsidó vallás, egy elvtársi és egy szülei közösségé tehát, melynek mélyszélesen közös erkölcsánálra Ön vezetett rá, s melynek Ön — külön-külön épp úgy, mint a kettőnek együttesen — történelmi protagonistája és világraszóló *representatív* man-je ma.

Nem tudom, eljut-e ez a levél Szent Lajos szigetére, a quai de Bourbon 25-ös számú házba, annak a könyvekkel és napfénnel bélelt elsőemeleti lakásnak asztalára, amelyben Önnek valamikor — egy gazdagabb, de rosszabbkörüli Párisban — vendége lehettem. Akár eljut, akár nem: a feladat elől, hogy megírjam, ki nem térhetek. Hiszen énnekem az Ön személye élmény, műve studium volt: a későbbi személyes találkozásaitól eltekintve is, Párisban éltem át, közvetlen tanuként az Ön történelmi főszerepének, az első népfrontkormányának feledhetetlen idejét, mely — az ugyanakkor kitört spanyol szabadságharcra együtt — ifjúságom legszebb, döntő élményeivel ajándékozott meg. Láttam Önt, Jaurès egykori hadnagyát, történelmi *premierplan*-ban, amint kezében Jaurès vezéri pálcájával életének s a nyugateurópai munkásmozgalomnak döntő csatáját vezényli — bujni kezdtem műveit. Varázslatosan — s mondhatnám, az értelmi *sérappel*-nek egy ritka, szép nemével — szólt hozzám is e művekből a XX. század francia esszé-irodalmának egyik legjelentősebb mestere, a *Nouvelle Revue Française* nagy nemzedékének Julien Benda mellett leg-súlyosabb gondolkodója, a modern európai szellem legszűkebb képviselőinek egyike, aki életét is tudatosan faragta remekbe, amint a kortársakat a *vita*, *activa* s a *vita contemplativa* tökéletes egyensúlyának lélekzetállító látványával (s Marx és Lassalle után) a *bibliai* erkölcs-sarkantyuzta zsidónak és a földi igazság törvényét betöltőni jött szocialista vezérnek egy emberben megvalósult példázatával tudatosan és egyszerűre ajándékozta meg. Nincs mit tagadnom s pláne nincs mit röstelnem rajta, hogy elmémet

s képzeletemet egyaránt hatalmasan ragadta meg mindez. Leikesen és önként kezdtem az Ön *Nouvelles conversations de Goethe avec Eckermann*-jának, e ragyogó, gondolkodásra és szocializmusra vezérlő kalauznak fordításába, mely engem többek között a zsidóság legszebb, legmagasabb értelmezésére is elvezért (vértanuhalt hált Mónus Illés elvtársunk próbált reá kiadót szerezni a pozsonyi Prágerék személyében, akik azonban csalódottan táncoltak vissza, mikor megtudták, hogy Léon Blumnak erről a művéről, nem pedig a „botrányzagú” *Du Mariage*-ról van szó); lexikon-cikkben, riportban, publicisztikában, könyvben zengtem az Ön dicsőségét, annak az ifjú embernek lelkeségével, aki kedve szerint való mesterére akadt. Politikai ifjúságomat Ön eltöltötte, Blum elvtárs, méltán és egészen.

Most tehát, amikor Ön a világpolitikának minden látszat szerint azon az oldalán mutatkozik s a francia belpolitikában és munkásmozgalomban is olyan álláspontot képvisel, amely nemcsak a magyar szocializmus politikájával ellentétes, hanem amelyet elmeim és élelőszönmömmel, spekulatív és empirikus logikával egyaránt katasztrófálisnak kell tartanom (s amelynek véglegesében ma sem hiszek) — mi sem volna most egyszerűbb s kényelmesebb, mint megzavart érzéseim s felkavart kétségeim elé pártom hivatalos álláspontját fegyelmezetten, vasfüggönyként lebecsátanom: ne kívánjunk külföldi elvtársaink politikájának bírálva lenni. A másik lehetőség az volna, hogy a csalódott érzelmek minden hevével csatlakozzam azokhoz a kommunista elvtársainkhoz, akik — a pillanatnyi helyzetnek, fájdalom, többé-kevésbé helyes megítélését az Ön elítélésévé véglegesítve — munkásuralóvá és a dollárimperializmus szállásosinálójává is hajlamossákká állították Önt. Egyikét sem választom e két lehetőségnek; egyrészt azért nem, mert munkásuralónak Önt nem tarthatom, s ha tartanám

is, óvakodnám a szerénytelen-ség komikumától, hogy ítélkezzem itt Ön fölött, másrészt azért nem, mert a bíraskodásnak — ha korai is még — elhárítása nem ment fel attól, hogy a helyzetet magát a maga pillanatnyi tragikumában felférjem s gondolkodóim bejárjam, bármily keserves is.

2.

Különben is: ezeken a hasábozon azt tartom feladatommak, hogy két szempontra felhívjam az Ön figyelmét. Arra a két szempontra, azaz inkább két jelenségre, ahogy az Ön mai politikai arcát itt, a társadalmi igazság felé haladó Délkelet-Európában a buta embereknek — akik persze itt is többségben vannak — görbélükreben torz Janus-arcoként visszatükröződik. Marxista és nem marxista, keresztény és zsidó buták elméjében egyaránt ott rezeg ez az angolkparki torz-tükrökép Önről — marxizmusra, kereszténységre és zsidóságra egyaránt mondhatatlan károsan.

Említettem az imént valahol, hogy Ön, Blum elvtárs, szocializmusnak és zsidóságnak külön-külön és együttesen is *representatív* man-je korunkban. Nos, amily dicsősége ez Önmek máskülönben, éppannyira megvan és megvolt ennek a maga értelmében *in peius* is. A huszonöt éves magyarországi ellenforradalmi idején a korlátolt-sága teljében országgló átnemzeti és átkeresztény butaság számára Ön volt minden rossznak summája, maga a Gonosz: Ön, vagyis „Léon Blum, a zsidó széplelek”, illetőleg „Léon Blum, a vörös népfrontvezér”. Kimondták, az újságba naponta kiírták a két ékes hülyeséget, műveletlenségük és komizságuk e címeres, e heraldikai kellős jelemondatát (mely nem azért volt hülyeség, mintha Ön nem volna valóban zsidó s nem volna valóban marxista vezér, hanem azért, mert ezt tönkresújtó *szidalomnak* szánták); kimondták, kiírták — s ebben már hallgatólag benne foglaltatott az is, hogy Önben testesül meg mindaz, ami átkos és üldözendő, ami „lársadalmunk rákfenéje”, ami

„zsidó. mételey” és „vörös veszedelem”, egyszóval *jüdisch-marxistische*, sőt utóbb már *jüdeopluto-demo-bolschewistische Sanwirtschaft*; kimondták, kiírták — s ebben már az is benne foglaltatott, hogy éljen a nagybirtok, a világi telek, a méltóságos trafik, a mozi-licenc, a munkásnyuzás és a kereskedői kijelölés, hogy üsd a zsidót és légy analfabéta, hogy „romlott Páris és „bűnös Budapest”, hogy puhítsd nyereg alatt a profitot és gyertünk vissza Ázsiába. Másfelől viszont — a zsidó buták számára — Ön volt a legnagyobb, a legönérzeldagasz-tóbb „köved”, az előkelő, a művelt, a gazdag, a világhírű *unserer* politikus, akinek még azt a *hobby*-ját is el lehet időnként nézni, hogy a munkásmozgalomban vezérkedik, noha ez „zsidó szempontból” föltöbblet „káros”; ezek a pesti zsidó buták voltak azoknak a „beboved” párisi zsidóknak hazai megfelelői, akik, noha büszkék voltak Önre, annakidején küldöttségileg kérték fel Önt, hogy a világért se vállalja a miniszterelnöki megbízatást, mert ez „szemet szur”, tehát „zsidó szempontból” módfelett „helytelen”. (Jobboldali politikai hiszorsosainkat — egy-egy Disraelit, vagy Georges Mandelt — csodálatosképpen sosem „óvta” a lárcavallástól semmiféle hasonló aggodalmu deputáció...)

Nos, szégyenkezve, de tárgyilagosan meg kell vallanom Önnek, Blum elvtárs, hogy mindezt említett réteg ma is itt él közöttünk s — egyelőre még — természetesen nem sokat változott. Az előbbieknél uralkodó osztályi része most nem is fontos: vagy megszokik, vagy megszokik (nagyobbrészt szokdós is) — átléphetősége iránt alig van illúzióm. Annakidején félrevezetett proletár-részek azonban annál fontosabb: ez változatlanul itt van, most nevelődik embermódságu emberre, most van azon, hogy osztályhelyzetének tudatára ébredjen s rendeltetése, hogy a magyar demokráciának erős tartógerendájává váljék. Am ott még korántsem tart s nem is tarthat ez az igen fontos réteg, melynek fasiszta fertőzőtlensége igen mélyre hatott Délkelet-Európában mindenütt s melynek gyógyulása, proletárrá-ébredése igen kétnyes, igen érzékeny s recidivárra tudat alatt egyelőre még sürűn hajlamos folyamat — ott még nem tart a megmentett, utolsó pillanatban megmentett lelki proletár, hogy amikor pártjának lapjaiban ezuttal, ha persze más előjellel, s ha épp ellenkező szempontból is, de ugyanannak a Léon Blumnak kárhözátását kell (mert az Ön mai szereplése révén elkerülhetetlenül kell) olvasnia, hogy akkor ne emlékeznék vissza automatikusan régi lapjaira, hogy akkor ne keljen benne némi halvány gyanú, hogy láthat azoknak mégis „igazuk volt”. hogy akkor már-már elfeledett

**MINDEN KÖNYVUJDONSÁGOT
AZONNAL OLVASHAT**

Dr. LANGER NORBERT
ÖTNYELVŰ KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁBAN

OLCSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR!

ANDRÁSSY-UT

58

Beiratkozás bármikor. Naponta cserélhet.

antiszemizmusának, antidemokratizmusának, antimarxizmusának önkéntelen ébresztgetésére, volt hívogató szavára ne hagyja fülét, mint huszárt a trombitára. S itt van még az a kapitalista reflexű zsidó „felsőréteg” is, amelyet az imént említettem, s amelyet a történet támadt új jölét s osztályhelyeztetének felébredt determinációs vonzása immár annyira cseledtette Auschwitzot is, hogy kezdi éppoly elviselhetetlennek találni az élet megmenntő köztársaság szocialista hajlandóságait, mint azok a francia zsidó tőkésék, akik annakidején az Ön kormányára elől szökdöstek tőkésül külföldre. Hát ezeknek is csak éppen Ön hiányzott, Blum elvtárs, illetve az, amit az Ön mostani politikai magatartásából — a maguk analitika módján — kiolvadni vélnek: hogy az Ön tekintélyével, szakrálissá magasztosult „követőjeivel” fedezhessék felénk és igazolhassák önmaguk előtt is minden reakciós ösztönüket külföldre sandító mehetnékjüket és csendes (olykor nem is csendes) öröngésüket mindkét munkáspárt ellen — amivel persze egyrészt reális kárt okoznak az épülő demokráciának, másrészt (helytelen általánosítás révén persze, de ezáltal a jogosultság némi látszatával, ha hamis látszattal is) antiszemizmust szítanak a dolgozó és demokratizálódó áldozatosan éhező tömegek között, melyeknek marxista vértelensége, iambolom, még nem tökéletes, mert még nem is lehet tökéletes. „Lám, már Léon Blum is...” — mondják ezek, szaporán bólogatva... s az Ön leghevesebb elvtársainak is ökölbe szorul a kezük.

Nekem is, Blum elvtárs, nem is; s nemcsak a kezem szorul ökölbe... a szívem is elszorul. Francia politikán, világpolitikán, sőt marxi politikán is túl: így tükröződik az Ön mai politikai arcára a keserves hazai görbe tükrében. Önnek — ha kezébe jut e levél, ha nem — meg kellett ezt mutatnom, s a hazai közönség előtt is rá kellett mutatnom: hogy mindazok Magyarországon azoknak az ideológusoknak, melyek Önnek két-ségkiült a legdrágábbak, tehát a demokrácia és a szocializmus ügyének (s ezenkívül itteni hit-testvéreinek is, kiknek sorsa Önnek tudom, hogy nem különb) az Ön mai politikai szerepe akaratlanul is leírható, súlyos, reális és fájdalmas kárt okoz.

3.

Annál keservesebb s fonákabb mindez, ha emlékeimre visszagondolok...

1939-ben, a béke legutolsó napjaiban vált kötelességemmé, hogy Önnel tisztelegjek. Révész Béla tőlt kötelességemmé, a zsidótörvények által külön is meghajszolt szocialista magyar remekíró, elveinek későbbi vértanúja, aki akkor feleségtől leányostól kikészült Párisba, s megrendítő jelenben tisztelt meg

a kéréssel hogy ez ügyben keressem fel Önt, elmondani Önnek, kéje-mije Révész Béla a magyar munkásmozgalmunknak.

Ott laktam a Cité mögött, Szent Lajos szigetén én is, szomszédok voltunk szinte. De amíg a quai d'Anjou-ról a quai de Bourbon-ig parlépésnyi utat megtettem, belefáradtam az izgalomba, mint a szigoratra induló diák. Apróságokra emlékszem csak az Ön házából: a barna, kerek, intarziás asztalra, az asztalon a Paul et Virginie öreg kis miniatűr-kiadására, a mennyezelig rakott, körbefutó könyvespolcokra, a Szajnapartról bebölgelő fákra. A konkrét témákon túl alig emlékszem a beszélgetésünknek egy szavára is: szemközt az Ön dalias, derűs személyével ugyanaz a megrendülés fogott el, amely mindannyiszor előttem, ha olyasvalakinek adatott megszorítanom a kezét, akin az emberi rendkívüliség úgy vilámlant meg, mint mondaton a felkiáltójel. Szakasztott oly maffia lehetett, mint akkor, amikor — nem sokkal előbb — Károlyi Mihálynak bemutatlak, s mint mindannyiszor, valahányszor Ignatusszal vagy Babits Mihálynál beszéltem. „Köszönöm a látogatását, kedves elvtársam!” — bucsuzott tőlem végül Ön. „Zarándoklat volt ez inkább, Monsieur le Président!” (szemről-szemben nem állt rá a camarade Blum-ra a nyelvem) — nyögtem ki válasszul, mire Ön mosolygósan, szótlan átölelt. A széken ott hevert a kalapja, melyben históriás emlékezéssel ismertem fel a századeleji klasszikus, nagy nemzedék munkásvézéreinek széleskarimájú fekete pulkálalapját. S kérem is Önt, meg ne mosolyogjon, amiért ily szintén megvallom itt ezeket. De — gondolja csak meg! — ilyes-mik kergetőztek a fejemben:

— Ime, előtted áll egy diadalmas példánny az emberi tényészetnek: mindez, amivé tehetőség, bátorság, erkölcsi tartalom, hiátlan műveltség és — ki nem hagyhatom — anyagi függetlenség az embert teheti. Károlyi Mihály jutott az eszembe az imént? Nos, ez az ember, ez az előkelő patricius éppugy elszakadt, éppoly tudatosan a maga osztályától, mint Károlyi Mihály; s — mint Mirabeau márki, mint Holbach báró, mint Engels — a birtokon belül lévő osztály kényelméből a forradalmi osztály élére, ki a barrikádra állt. S a módos, de zseniális párisi fi, kit Jaurès maga mellé választott, az egykori ifjú normandien, kinek szellemén hatalmas csillagzatoknak, Marxnak, Zolának és Renannak visszafé-

nye rezeg, s ahi a XIX. század három nagy zsidó államférfiának tudatos reinkarnálójaként franciaságot és páthoszt Gambettától, szerepet és ideált Lassalle-tól, pózt és kiállást Disraelitől tanult — ime ugy áll előtted egy történelmi feladat elvégzése után, mint aki a nyugateurópai munkásmozgalom fejlődésében és Franciaország történetében új fejezetet nyitott. Megrendüléssel sose szégyeld a Népfront vezére s az 1936-os törvényalkotás atyja előtt; emlékezz az ifjú Léon Blum könyvére, az apokrif beszélgetésekre Goethe és Eckermann között:

— Minek képzeli Ön az új Faustot? — kérde olt egyhelyütt az író Eckermannja. — Szocialista vezérnek — feleltél Goethevel az ifjú Léon Blum; ugy, hogy veheted büszke jövődülésnek, filozófiai következtetésnek, pontos hivatali tudatnak és tragikus sorsváltásnak egyaránt.

4.

Igen: tragikus sorsváltásnak is.

Az Ön politikájáról, Blum elvtárs, aki Nyugat-Európában e század eddig legfontosabb szociális kísérletét hajította végre, vaskos, elemző köteleket fognak még írni; lesz vele dolga a tudományos szocialista kritikának s a mozgalmi taktika irodalmának egyaránt. Rettenő dilemmák elé állította sorsa Önt: az első világháború után a tours-i pártszakadás felelősségét kellett vállalnia, a francia munkásmozgalom kettéoszlását, mely most, a második világháború után ismét Tours drámai napjainak élességével áll Ön előtt, aki valamikor Jaurès-szal együtt alapította az Humanitét; Isten adjon Önnek másodszor is olyan szerencsét, mint akkor, amikor a tours-i mélypontról vezértte fel — a francia történelemben először — parlamenti többségű a szocialista pártot, amikor a francia paraszti s szocialista szavazóvá tette, Páris mandátuma helyett szinte jelképesen a vidéki mandátumot, Narbonne-ét tartva meg. Ekkor aztán, amikor — Franciaország első marxista miniszterelnökeként — a Népfront kormányának élére állt, gyönyörűen mutatkozott meg a francia munkásmozgalom jakobinus egység-hagyományainak történelmi ereje: hogy a pártszakadás, a két külön munkáspárt kialakulása e munkásmozgalmat legfeljebb szétárvallta, de nem bontotta meg — hogy történelmileg tekintve Fourier-tól, Proudhontól, Louis-Blanc-tól, Blanquittól és Delescluze-

tól Guesede-en és Jaurès-on keresztül Léon Blumig és Maurice Thorez-ig a francia munkásmozgalom vonala voltaképp mégis impozánsan tiszta és töretlen. Igen: a francia marxisták együtt vitték diadalra 1936 történelmi szociális törvényalkotását — igen: a mi, mely az Ön nevével fenntartja, a munkásegységnek köszönhető. A hadiipar államosításával s a Francia Bank állami ellenőrzésével így törté Ön meg ekkor a hazáján uralkodó „kétszáz család” hatalmát, s a negyvenórás munkahétet, a fizetett szabadságot, sőt a francia munkásnak — először, amióta Franciaországnak történelme van — jogot így adott. Tette ezt egy oly dilemmában, melynek kockázata emberfeletti volt: a hazaáruló tőke szívesen szökött volna akár Hitlerhez is, a baloldali és chamberlaini Anglia riadalma pedig, mely az Ön Franco-elleni részleges mozgósításakor a pánikig hágott, az angol-francia katonai szövetséget veszélyeztette. Művét mégis végrehajtotta, s ugy hajította végre, hogy a francia szénművelői illúziója is épen maradt: az az illúzió, amely nélkül akkor egyetlen francia miniszterelnök sem maradhatott volna egy percre sem a helyén. Ha még csak egy lépést tesz előre, ha — a tragikus megakuvást nem vállalva — nem törődik a spanyol ügyben Anglia vétőjével, majd az Anschluss előtt annak a hazaáruló franciaországi jobboldalnak tudatos gazemberegének, mely nem engedte, hogy Ön megakadályozza a Hitler ellen teljes sullyad felépíthető union sacrée nemzeti egységkormányát — legott szemközt találta volna magát az örök, végső dilemmával, melyet a jobboldali rendszerint minden következező szocialista kormányfőnek felid: parlamenti kormányzás, vagy a proletáriátus diktatúrája, kompromisszum, vagy polgárháború. Igen, ez az a végső dilemma, melyet a nemzetállal tal mit sem törődő reakció minden előbb szocialista kormányfőnek bármikor kész feladnia; feladnia volna Önnek éppugy, ahogy a spanyol Népfrontnak feladta; s ez volt az egyetlen dilemma, amely elől Ön a horgokereszt szomszédságában, a második világháború előestéjén valóban visszariadt. En tudom s vallom, hogy Páris már Madrid elestének pillanatában elcsúszott — de immár a világtörténet filmjét kéne visszaforgatni, hogy lássuk s illelhessünk amit tett jól, vagy rosszul tette?

Ma ismét súlyos dilemma előtt áll Ön: a második világháború másnapja ismét az első világháború másnapjának döntő kérdésével, a munkásegység problémájával állította Önt szembe. Tours napjai visszatértek — drámaibb változatban, s még az akkoriaknál is súlyosabb belső és internacionális kockázatok közepette. Teljes mértékben hiszek benne, hogy

STERN BÁCSI ÉTTERME

ORTH. KÖSER a régi helyén (VII., Rumbach Sebestyén-utca 10 szám.)
Előszékeny UJBÓL MEGNYILT Telefon: 227-082
kiszolgálás!

negyedszázad, sőt szinte félszázad munkásmozgalmi betelítettségű s a velük járó nem anyira elvi, mint érzelmi és sérelmi anyag nem takarhatja el végleg a szocializmusnak, Franciaországunk, az emberiségnek közös, nagy érdekeit — mindazt, amitől a mi sorsunk is függ, itt Budapesten, Szegeden és Kunmadason. Az Ön szeme előtt ezek a fák sem takarják el majd az erdőt — s hiszem, hogy Ön szívesen marasztalja még az itteni keresztények közül az Új Magyarország egykori előfizetőit s az itteni zsidók közül Pfeiffer Zoltán lapjának mai olvasóit egyaránt. Késérő családást fog okozni nekik majd azon a napon, amikor helyreáll a két francia munkáspárt együttműködése, az az együttműködés mely jellegéből akár Páris városának gondolatát is — *fluctuat, nec mergitur* — bizvást válszthatná. S amely kétségkívül vezérelmet fog ellátni a kontinens fölött, tehát felőlünk is: s szívesen meg fogja alapozni a Negyedik Köztársaságot, mely a munkások és parasztok öt viharzó szövege Francia Uniója lesz. A maga új rendjét — a Szovjetunió és a doveri csatorna közt — ama bűvös földrajzi ponton fogja megteremteni, amelyre vigyázó szemeket vetni szoktak a kontinens népei.

5.

Az a legkövetkező, hogy sem a magyar szocialistáknak, sem a magyar zsidóknak nem kell majd szíven kezdeniük Léon Blum miatt, aki továbbra is majd kétségkívül legjogosabb büszkeségük maradhat. Hiszen lehetetlenség Önnek nem tudnia, hogy itt minálunk pár évvel ezelőtt a munkások jogait konfiskálták s vezetőiket legyilkolták, a zsidóknak pedig félmilliónál nagyobb tömegét letöltötték ki s kilencvenháromezerüköt népteleníteték el — s hogy mindez egy oly korak végén s eredményeként történt, melyben a magyar szocializmus akkori vezetői (kik ma a tükör előtt otthon az Ön vonásait keresik arcukon) munkáregység-ellenes és jobbra-pártoló politikát folytattak. Ön tehát, aki a francia munkásmozgalmat összekötő — s egyben a dreyfus-ügy nagy nemzedékének — utolsó élő hőrosta, semmiképpen sem fogja azoknak dolgát könnyíteni, kik a francia politikában há unokákként követik az antidreyfusard-ok leggonoszabb hagyományait. Hiszen az volt az, aki — egykori fogvatartásának, a polgári és keresztény, de dreyfusard Leroy-Beaulieu-nak utmutatása nyomán — oly örök fogalmazásban ragadta meg egy ihletett percében azt, ami szocializmusban és zsidósághoz közös lényeg és közös biblia:

— Hogy az Igazság és az Ertelem uralkodik a Földön.

A zsidók elhagyott javaira vonatkozó kormányrendelet

Irta: dr. Munkácsi Ernő

A múlt heti minisztertanácsban a kormány nagyfontosságú rendeletet fogadott el a „zsidók elhagyott javainak kezelése tárgyában.”

A rendelet, amely 13.160/1947. szám alatt fog megjelenni a „Magyar Közlöny”-ben, egyfelől új utat nyit meg a deportált zsidók jószágainak kezelése terén, másfelől kétségkívül nagy lépést jelent a magyar zsidóságnak járó rehabilitáció tényleges megvalósítására vonatkozóan és messze túlhaladja a legtöbb környező állam hasonló jogszabályait. Amikor a „magyar zsidóságot ért üldözések megbélyegzéséről és következményeinek részbeni enyhítéséről” szóló 1946. XXV. t. cikklet tárgyalták, ezek a kérdések inkább csak elvi síkon

mozogtak. A törvény ugyan kimondotta, hogy az urallanul maradt zsidó vagyonok örökléséről az állam lemond és átengedi a Zsidó Helyreállítási Alapnak, de a skeptikusok kétkedő érzéssel fogadták a törvény gyakorlati jelentőségét. És az éket ezeket igazolta. Nemcsak azért, mert hosszú ideig tartott a törvény életbe lépése és a Zsidó Alap szervezésének felállításának, hanem első sorban abból az okból, mert ahhoz, hogy a Zsidó Alap tényleg átvegye az őt illető jogokat, előzetesen minden korábbi tulajdonosi hivatkozást kell nyilvánítni, az örökösödési eljárást le kell folytatni, az állam száltonyáji joga esetén (a törvény szerint az állam azt átengedi az Alapnak, amit egyébként ő örö-

kölne) pedig egy éves hirtelményi határidőt kíván meg. Hozzá kell tenni még azt is, hogy a holtanyilváltás éppen akkor körülményes, amikor érdekelte közeli rokonok nincsenek, akik a személyi okmányokat felkutatnák és az adatokat előadják, akkor be kellett látni, hogy a törvényt meghaladóan kell cselekedni. Ezt tette a két Országos Iroda, amikor ez év első napjaitól kezdve a legenergiásabban és minden befolyásukat latba vetve sürgettek olyan tartalmú rendelkezéseket kibocsátását, amely az Elhagyott Javak kormánybiztosságot kötelezi, hogy a holtanyilváltás, örökösödési eljárás és más alkalmasságok mellőzéseivel a legsürgősebben adja át azokat a javakat a Zsidó Alapnak, amelyek előreláthatólag a formások és a kormánybiztosság liquidálása után ugys az Alapé lesznek. A cél az volt, hogy ezek a vagyontárgyak minél előbb a zsidó közösség javára felhasználhatók legyenek. Így született meg ez a rendelet, amelyet megjelent magyaránzt mellékelt közlünk.

1. §.

(1) Az elhagyott javak kormánybiztosságának kezelésében álló olyan javakat, amelyek az 1946. XXV. tc. 2. §-ának (1) bekezdése értelmében előreláthatóan az Országos Zsidó Helyreállítási Alapra szállnak, az erre vonatkozó eljárás lefolytatásáig is a jelen rendelet hatálybalépésétől számított három nap alatt az említett Alap kezelésébe kell átadni az ügyre vonatkozó összes iratokat együtt. Ez a rendelkezés irányadó az egyes mezőgazdasági ipari vállalatok központi hasznosításáról szóló 85.60/1947. Korm. számú rendelet (Magyar Közlöny 168/a. szám) hatálya alá eső elhagyott vállalatokra is, tekintet nélkül arra, hogy a vállalat az említett rendelet alapján szervezett Állami Mezőgazdasági Ipari Üzemi Központnak a jelen rendelet hatálybalépése előtt már átadott-e vagy sem.

(2) A kezelésbe adás iránt az elhagyott javak kormánybiztossága rendelkezésre álló adatok alapján hivatalból vagy az Alap kérelmére rendelkezik Mező- és Erdőgazdasági Ingatlanokra, továbbá az 1945. VI. törvényekkel törvényerőre emelt 600/1945. M. E. számú rendelet és az azt kiegészítő és módosító jogszabályok hatálya alá eső egyéb vagyontárgyakra vonatkozó ha-

ORT TANGAZDASÁG BONYHÁDON

Az ORT Továbbképző Társaság bonyhádi tangazdasága 1948 januárban nyitja meg egy- és kétéves tanfolyamait

Jelentkezhetnek legalább két középiskolát, vagy az általános iskola hat osztályát, vagy hat elemi végzett 14-20 éves, egészséges, munkabíró, zsidó ifjak. A növendékek a következő tárgyakban nyernek elméleti és gyakorlati kiképzést:

Gyümölcskertészet, fűszernövény- és konyhakertészet, baromfi és szarvasmarhatenyésztés, továbbá a gazdaság körül adódó kézművesi feladatok. A tanulási idő letekével a növendékek vizsgáznak és államilag jóváhagyott szakmunkás-igazolványt nyernek.

A tangazdaság internátussal van egybekötve, melyben a növendékek az intézet szabályainak megfelelően élnek.

Bentlakás, élelmezés és oktatás ingyenes!

Rátermelt és mezőgazdasági munkára kedvvel vállalkozó fiúkat várunk, kiket alapos kiképzésben, testi és szellemi gondozásban részesítenek. Azt szerelnők, ha az ORT Tangazdaság növendékei átöröznék a kezdeményezés fontosságát és erkölcsi súlyát és szívvel-lélekkel hozzájárulnának az ORT iskolafarm felvirágoztatásához.

A jelentkezők személyesen, vagy írásban kérhetik felvételüket az ORT Központi Irodájában, Budapest, VII., Erzsébet-körút 32. sz., ahol részletes felvilágosítást nyernek. Fogadó órák: délelőtt 9—2-ig és délután 5—7-ig.

ORT

Országos Továbbképző Társaság
elnöksége

arozatának meghozatala előtt a kormánybiztosnak az Országos Földhivatal, a 8.560/1947. Kormányrendelet hatálya alá eső vállalatokra vonatkozó határozatának meghozatala előtt pedig az Állami Mezőgazdasági Ipari Üzemi Központot meg kell hallgatnia. A kormánybiztos határozata ellen az érdekeltek — ideértve az előbbi rendelkezésekkel szemben kötelező meghallgatása esetében az Országos Földhivatal és az Állami Mezőgazdasági Ipari Üzemi Központot — halasztó hatályú panasszal juthatnak az 1946:XXV. tc. 2. §-ának (2) bekezdése alapján szervezett döntőbizottsághoz.

Kellő értékelés végett tudni kell, hogy az elmúlt nyár folyamán jelent meg az egyes mezőgazdasági ipari vállalatok központi hasznosításáról szóló rendelet, amely állami felügyelet alá vette az összes mezőgazdasági vállalatokat (malmokat, olajpréselőket, burgonyazúzókat, szeszgyárakat, stb.), amelyeket a mindenkori jogszabályok szerint „elhagytak”, figyelmen kívül hagyva, hogy tulajdonosuk korábban zsidó volt-e, vagy sem. Tekintettel arra, hogy az elpusztult vidéki zsidóság vagyona nagy része ezekből állott, arra kellett az Országos Irodáknak törekedni, hogy új rendelettel ezeket a vállalatokat vegyék ki a generális szabályozás alól és adják át az Alapnak.

2. §.

(1) Az Alap kezelésébe adott, de korábban gondnoki kezelésben volt javakról a gondnok a fennálló jogszabályok szerint elszámolni köteles, az az elszámolás azonban a javaknak az Alap kezelésébe való átadását nem késleltetheti.

(2) Az Alap a kezelésébe adott vagyontárgyak megőrzésére és hasznosítására a rendes gazda gondosságával köteles. A vagyontárgyak elidegenítésének vagy megterhelésének csupán a vagyontárgy fekvési helye szerint illetékes gyámhatóság jóváhagyásával van helye; ez a korlátozás az ipari vagy kereskedelmi üzlet folytatásával rendszerint együttjáró jogjogyletekre nem terjed ki.

(3) A háborús távollévót — az Alap kezelésébe adott javak tekintetében — harmadik személyekkel szemben az Alap képviseli.

E szakasz 2. bekezdése lehetővé teszi, hogy azok a jószágok, amelyek egyelőre nincsenek az Alap tulajdonában, csak annak kezelésében, az illetékes árvaszék hozzájárulásával eladhatók legyenek. Ez a körülmény sem tekinthető jelentőségű.

3. §.

Ha az Alap kezelésébe adott elhagyott ingóság a lakás, háztartás vagy ruházatkódás céljára szolgáló olyan élelmiszeres tárgyak, amelyekre a használó az életviszonyainál fogva — külön-

nösen a háborús események folytán — rá van utalva, az ingóság használatára vonatkozó és a jelen rendelet hatálybalépésekor fennálló szerződést az Alap csak a megállapított használati díj fizetésében beállított késedelem esetében, továbbá a tárgyak rongálása vagy azoknak nem rendeltetésszerű használatára esetében mondhatja fel. Az egyéb elhagyott javakra vonatkozó bérleti, hasznóbérleti és egyéb szerződéseket az Alap tekintet nélkül arra, hogy a szerződéskötés kinek a részéről történt, a szerződésileg meghatározott időtartam lejártá előtt is megszüntetheti, még pedig hat havi felmondással, illetőleg három évnél hosszabb időtartamra kötött szerződés esetében egyévi felmondással. Ez a rendelkezés a közületekkel kötött szerződésekre azzal az eltéréssel irányadó, hogy az Alap a szerződést kétévi felmondással, ha pedig a szerződés három évnél hosszabb időtartamra kötött, három évi felmondással szüntetheti meg.

E szakasz két elv került előtérbe: a szociális gondoskodás és a zsidók restitúciós joga. A megoldás kielégítő, mert az eredeti tervszettel szemben bérletben csak a legszükségesebb tárgyak maradnak kötelezően, vagyis azok, amelyek lakás, háztartás, vagy ruházatkódás céljára életszükségleti szempontból jelentőségűek és szemben azzal az elgondolással, hogy az Elhagyott Javak kormánybiztossága által kötött bérleti szerződések a Zsidó Alappal szemben kötelezők maradjanak, jogszabállyá válik, hogy a Zsidó Alap felévi, illetve egyévi felmondással ezeket a bérleti szer-

ződések megszüntetheti. Ez a felmondási jog a hároméves tervre való tekintettel csak a közületeknél hosszabbodik meg.

1. §.

(1) Az Alapot a kezelés fejében évenként a kezelésbe adott javak tiszta jövedelmének 25 százaléka, a kereskedelmi és ipari vállalatok után pedig a tiszta jövedelem 50%-a illeti meg; abban az évben, amelyben tiszta jövedelem nem volt, az Alapnak kezelési díj nem jár.

(2) Az Alap a kezelésébe adott olyan javakról, amelyek az

Megemlékezés a Dohány-utcai templomban a szocialista forradalom 30. évfordulójáról

Pénteken este, az istentisztelet keretében, dr. Herskovits Fábán pesti rabbi, a Dohány-utcai templomban méltatta az orosz szocialista forradalom történelmi jelentőségét. Héber nyelven a következőket mondotta:

— Nem multhatnak el ezek a szombatfogadó pillanatok nélkül, hogy megszólaltatnánk mi is, a zsidó népnek szeretetűl, hálafeleként, köszöntését, amellyel ma, a megalakulásának 30. évfordulóját ünneplő Szovjetunió felé fordul. Ez az ünnepnap a mi egyéni életünk, kicsiny közösségünk életének emlékeit idézi. Azt a téli hajnalt, amikor meggyőztünk, megaláztunk, pincékbe és rejtékhelyekbe húzódva, a bizalmas pusztulás tudakában megpillantva az első szovjet katonát, milyen tulajdonságokkal és ujjongó bol-

1946:XXV. törvényekben szabályozott eljárás során vagy más módon nem kerülnek az Alap tulajdonába, a tulajdonosnak, illetőleg jogutódjának közvellenlétére számol el; ha a jogosult az elszámolás helyességét nem ismeri el, igényeit a törvény rendes útján érvényesítheti.

Ez a szakasz egyfelől az Alap részére bevételt biztosít akkor is, ha a vagyontárgyakat nem adják el, másfelől szabályozza azt az eljárást, ha a tulajdonos, vagy öröklésre jogosult jogutódja előkerülne.

dogsággal éreztük, hogy előtűnt számunkra a megmenekülés, a felszabadulás, az élet!

Izraelen köszönetet mondott Szólin generálisnak, majd magyar nyelven így folytatta nagyhatású beszédét:

— „De ünnep ez a mai nap számunkra azért is, mert a Szovjetunió nemcsak, hogy a nemzeti ujászületésben és a nemzeti kultúra jelentőségének kihangsúlyozásában adott ragyogó példát, hanem az egyetemes emberi jogok szolgálatában most ott áll a világpolitika küzdőterén és erőlevesen harcol a nép és Ezer Jisrael jövőjének és jogainak nemzetközi elismerésért. A mai számunkra a hála és nagyrabecsülés megnyilatkozása nem lehet más, minthogy minden erőnkkel és áldozatkészségünkkel küzdünk azoknak az örök emberi ideáloknak és szabadságesszméknek győzelméért, amelyek minden nagy nép és történelmi férfiú életcélját jelentik, de ugyanakkor zsidó kötelességünkön és becsületünkön túl is küzdünk kell, támogatva a Szovjetunió értünk folytatott harcát. Ezer Jisrael megteremtéséért és a zsidó kultúra fejlődéséért...”

Dr. Herskovits Fábán beszéde a hívek tömegére nagy hatást tett.

KERESEM FIAMAT, Steinbach Sándor

munkaszolgálatost, aki 1914 júliusban került orosz hadifogságba és 1944 decemberig Stalingrádban volt, majd onnan kórházba utalták. Azóta nincsen hír róla. Nagyon kérem, aki tud róla, értesítse apját Steinbach Alfrédot, VI., Hajós-u. 15. II. emelet 4. alatt.

Székelty Emil ékszerész 26

Brilláns, ékszer, aranyat, ezüstöt, órákat, csipkét és elad.

A VARSÓI JIDDISCH SZINHÁZ

művészegyüttese

folytatja újabb sikerrel gazdagított diadalutját

A ZENEAKADÉMIA
KAMARATERMÉBEN

VI., LISZT FERENC-TÉR 8

Minden hétfőn, kedden,
szerdán este 1/8 órakor
és vasárnap d. u. 1/5-kor is

A JÓZSEFVÁROSI
SZINHÁZBAN

VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 6

Minden csütörtökön,
szombaton, vasárnap,
este 1/8 órai kezdettel

bemutatta

MISCHA BERNSTEIN

legnagyobb alakításával

Der Ibriger Mentsch

(A felesleges ember)

zenés életképet 4 felvonásban. ★ Irta: W. SIGEL
OKVETLEN NÉZZE MEG!

Figyelem!

Szenzáció!

Figyelem!

Előadásokban egy nagy szenzációs operett. Campa humor, dalok, tánc, két és félórás nevetőgörgő, amely az orvosok szerint is gyógyítólag hat!

???

Miért vásárolják a sékelt?

Vasárnap a zsidó s főleg a cionista ifjúság nagy lendülettel elindította a jubileumi sékel-akciót, amellyel Magyarország ezidőre alaposan cskélt. A világon már majdnem mindenütt befejeződött ez az akció, mégpedig az eddigi jelentések szerint hatalmas sikerrel. Ez a siker minden bizonnyal nem marad el nálunk sem. Nem csupán azért, mert az ifjúság ugyszólván minden egyes zsidó családdal fölkeres, hanem főleg azért, mert a Herzli gondolát gyakorlati ckezdésnek 50 éves jubileumán túl most azután igazán a Zsidó Állam megalakulásának küszöbén állunk s ennek jelenségeit minden egyes zsidó ember mélységesen átérzi. Éppen ezért érdekessnek tartottuk sorra megkérdezni a legkülönbözőbb foglalkozású és állású hitvestvéreinket, vajjon tudatosan veszik-e a sékelt s ha igen, miért. Legelőször a

vidéki zsidót

kérdeztük meg. Ime, mit mond Sch. J. dr. főrabbi: „A vidéki zsidóság itt maradt megfőzdelve, áregek nélkül, gyermekek és család nélkül. Ez a magáramradatlanság súlyos lelki konfliktusokkal jár s így a vidéki zsidó talán sokkal erősebben szeretne kapcsolódni valahová, mint a fővárosi zsidó. A sékelt ennél fogva még az is megvásárolja, aki nem szándékszik kimenni Palesztinába, mert úgy érzi és hiszi, ha másképp nem, legalább szimbolikusan, a sékel révén bekapcsolódik az Ország építő munkájába, amelynek számára is mulhatatlan szükségességét ma sokkal jobban látja, mint bármikor azelőtt. Alig hiszem, hogy akadna városomban akár csak egy zsidó is, aki ne vátaná meg sékelét.”

A vidéki főrabbi után kérdéseinket nekiszegeztük a

fővárosi tanárnak.

Ezket mondta: „Nem csak azért váltam meg a sékelt, mert cionista érzelmű vagyok, — kezdte el dr. G. L. — hanem a sok-sok okon kívül azért is, mert a sékel felelevenítése egyike a legjobb értelemben vett, abszolút szociális bibliai és történelmi előírásoknak. Népszámlálás alkalmával mindenki fél sékelt tartozott fizetni, miként azt Mózes II. könyvében olvashatjuk. „Fél sékel legyen a fölajánlott adomány az Örökkévalónak... A gazdag ne adjon többet és a szegény ne adjon kevesebbet.” Ez a mindenkire egyenlő értékű s az összeg kicsinyiségénél fogva lényegesen csak szimbolikus jellegű adomány éppen emiatt

Magas árat fizetek

régi héber könyveket. „Szófiumi” jellegre a kiadóra.

vált a legerősebb összekötő kapcsok egyikévé szerte a világon, ahol csak zsidók élnek.

Most már szeretném tudni, mint vélekedik a sékelről a

zsidó ifjúság.

Kiállok a zsidó-utca egyik szegletére s várom, mikor bukkan föl egy „rohamcsapat”, amelyik lakásról-lakásra megy. Nem kell sokáig várnom s máris faggathatom F. T.-t, a Zsidógyarmázinan növendékét, miért csinálja az egészet. Mi azt akarjuk — mondja meggyőző határozottsággal a 14 éves diák —, hogy szülein ugyanúgy érezzenek, mint mink és erre a legjobb mód a sékel cladása, a KKL perselyek kihelyezése és minden olyan akció, amely közelebb hozza a felnőtteket Erechez, az élő és dolgozó zsidósághoz. És már roham tovább, mert még csak 11 óra van s neki ebédig rengeteg házat kell még ledolgoznia. Közel vagyok a Joint ételmisszerosztályához, gondolom, kevesek egy

kétkézi dolgozót

is, mondja el ő, vesz-e sékelt s ha igen, miért. De vasárnap van s így csak nagy nehezen talállok egy zsidó taxifőrt, aki felel is kérdéseimre. S. S. 48 éves, de mint mondja, a munkaszolgálatban s Ukrajnában megismerkedtem a zsidóval lenni. Mióta hazajöttem, folytatja, fogadalmat tettem, hogy támogatom minden zsidó dolgot, de legfőképpen oymokot, melyek talán alkalmasak az antiszemitizmus csökkentésére, vagy megszüntetésére. Ha lesz a zsidóknak országuk, ha olyanok lesz-

nek, mint minden más nép, akkor talán vége lesz az antiszemitizmusnak. Ezért veszem a sékelt, fejezte be s ekobogolt ócska kék kosiján. Most már nagyjából mindenkit megszólaltattam, nézzük meg, mint vélekedik a sékelről

egy itt tartózkodó palesztinai.

Amilyen természetes, hogy az ember levegőt sző, — mondja esendes hangon dr. Sz. G. — olyan természetes az is, hogy sékelt kell venni s ezzel is támogatni a Zsidó Állam ügyét. Elvégre a sékel azt is jelenti, hogy rajta keresztül aktívan beleszólunk abba, kik és miképpen intézzék Palesztina ügyét. A gálai zsidóság számára van ez olyan fontos, mint bármely, mégoly lényeges „felekezeti ügy”. Szeretném hinni, hogy ezzel tisztában vannak nálunk is és ennek megfelelően vásárolják a sékelt.

Most már csak még egy ember véleményére voltam kíváncsi. Felkerestem Stöckler Lajost, aki tudvalevőleg

a pesti izr. hitközség elnöke.

Befejezésül álljauak itt az ő szavai:

— Ha nem is vagyok cionista, a sékelt szívesen vásárolok, mert ezzel is dokumentálom, amit különben minden ténykedéssel vallok, hogy számomra és valamennyiünk számára Erec Jisraél ügye nem lehet közömbös s mi a magunk részéről mindent elkövetünk, hogy a zsidó haza élő és eleven valóssá váljék. De dokumentálom a sékelemmel azt is, amit a magyarországi zsidóság a multban sajnálatosan elmulasztott, hogy mi részesei vagyunk a világ zsi-

dóságának s az ő ügyei a mi ügyünk is. Azt hiszem ez az, amit a sékel kapcsolatban el kellett mondanom.

Reméjük, ezek után mindenki tudja, miért váltja meg a sékelt. Mi csak annyit tehetünk hozzá: kedves zsidó testvéreink, — fogadjátok szívesen a zsidó ifjúságot, ha bekopogtat a sékellel.

IS JEHUDI

A „Haarec” cikke Ortutay Gyula közoktatásügyi miniszterről

Az Erec Jisraél-i lapok rendszeresen foglalkoznak a magyarországi politikai eseményekkel és azokhoz többnyire jóindulattal megjegyzéseket fűznek. Legutóbb dr. Aharon Lőrinc irt hosszabb cikket a „Haarec”-ben és ebben a magyarországi választásoknak a zsidósággal kapcsolatos szempontjaira hívta fel a Jisuv közvéleményének figyelmét. A cikk többek között részletesen foglalkozik a magyar közoktatásügyi miniszter szereplésével. „Dr. Ortutay Gyula több, mint kétmillió tankönyvet adott ki, amelyekből mind az új demokrácia szellemében íródtak. Ez a miniszter már eddig is számos — a zsidó nevelés szempontjából kedvező intézkedést hozott. Juliusban olyan történelmi fontosságú rendeletet adott ki, amelyre egész Európában is alig találunk példát. E rendelet szerint minden magyarországi zsidó iskolában — általános és középiskolákban egyaránt — a héber nyelv és irodalom, valamint a zsidó történelem önálló főtárgy. A heti 6 órás judaisztika tárgyak alól senki sem kaphat felmentést.

Ortutay az első magyar közoktatásügyi miniszter, aki a hivatalbalépését követő legelső hetekben meglátogatta a zsidó gimnáziumot és a leánygimnáziumot. Résztvett héber órákon, majd szeretetteljes szavakkal fordult az összegyűlt ifjúsághoz. A gimnázium híres tanplomának pusztulása mély hatást tett rá és még ott a helyszínen megígérte, a kormány anyagi támogatását a tanploma felépítéséhez. Amikor a vezetés alatt álló minisztérium arról értesült, hogy Gellért Endre a Pesti Izr. Hitk. iskoláinak tanfelügyelője Erec Jisraélbe utazott a pedagógiai világértelmezésre, utána küldött levélben a zsidó nevelésügyi értekezlet üdvözlésére kérte fel, szeretettel kívánva mindazoknak, akik a zsidó nevelés fejlesztése és elmélyítése érdekében dolgoznak. Az üdvözlést nagy felánást keltett és igen jó hatást ért el Jerusálemban.”

Az ORT Tangazdaság januárja a gondnoki teendők ellátására, zsidó házaspárt keres.

Feltételek: 35-50 év közötti, lehetőleg okl. gazdász, vagy pedagógus, aki feleségével együtt a 20 növendék, az alkalmazottak és a farm felügyeletét és adminisztrálását elvállalja.

Az ifjúságot és a földet szerető, aktív, lelkes munkaerőket keresünk.

A gondnok-házaspár számára lakást, fűtést, világítást és ellátást nyújt a Tangazdaság, azonkívül meg egyezés szerinti dotációt.

Jelentkezéseket személyesen, vagy írásban az ORT Központi Irodájába kérünk. Budapest, VII., Erzsébet-körut, 32 d. e. 9-12 és d. n. 5-7 között, ahol részletes felvilágosítást nyújtunk,

„Lilly“ NŐI DIVATSAZALON
EREDETI AMERIKAI
KIHATÉRVÉK ÉS

Blouse különlegességek

FORRÓ ALADÁRNÉ

a volt SZÁSZ KAROLAI cég vezetője
IV., Petőfi Sándor-utca 2, telemelet
GIRÓ TAG!

MOST JELENT MEG!
GERVAI SÁNDOR:

Különös arcképek

Hija Ehrenburgról, Achad
Haamról, Jabotinskyról,
slb. Megrendelhető az „Új
Élet“ kiadóhivatalában.

PAPIR, IRÓSZER

Gyűjteményi könyvek, karcolatok,
amerikai naplók és útiró köny-
vek.

WEINBERGER ÉS FEJERNÉL,
VI., Deák-tér 6. (Anker-palota).
Tel.: 426-613.

ÚJÉVI NAPTÁROK!

A pontos megbízható

„DAVAJ“ BOY-vállalat
mindent elintéz. — (Éjjeli-nappal)
Óráként 6 Ft.

Király-utca 21. Telefon: 226-893

Spanyol, angol, francia oros nyelvórák BERLITZ

IV., Vörösmarty-tér 2
Telefon: 181-012

Jó és olcsó
függönytartó
képeretek

SZÉCSÉNYI

VII., Bethlen Gábor-utca 7 sz.
Telefon: 224-286.

Varrógépek

ipari és háztartási célra. Köl-
csönzés, javítóműhely.

GYERMEKKOCSIK

nagy választékban, Bachrach,
Dohány-u. 68. Tel.: 222-687.

12R. NŐT, négyéves gyermekhez, be-
vezető nyelvudással délutáni ke-
retek. Jelentkezés 12-3-ig: Fehér-
bajcs-utca 12-14. V. emelet 1.

Laczó!

Irta: Antal Gábor

I.

Laczó Endre volt zászlós, akit a napokban ítéltek életfogytiglani fegyházra a népbíróság, nem az én századparancsnokom volt, hanem a testvérszázadé, az V/3-asoké, akik — mint azt mi muszáj-argóval kifejeztük — állandó „Laczó-reszben“ voltak. Mi, V/2-esek aránylag mozgási szabadságot élveztünk és át, meg át szökdöstünk Laczó századához, mely a délvideki Kábol-tól kezdve egészen a Tatárhágón tuű kis Jaromce faluig mindenütt nyomon követett bennünket. Így lettem én is tanu-ja, hogyan vergődik, színylődik, pusztul ez a huszonegy-huszonkét osztendős fiukból álló társaság, köztük régi pesti barátain, a széphangu Breitner Peli, Galla Bandi, aki főkéntész volt a MIKÉFÉ-nél, s akit szö-
késével vádolva lövettél agyon Laczó. Így lettem tanu-ja annak is, hogy Kaufmann Jánost, egy tatárowkai éjszakán részegen sa-
játkezűleg, jobban mondva saját-
bolulag vert agyon ugyanez a Laczó. A Laczó név végig kísért és kísértett bennünket, hosszú és kínos „utazásaink“ során: ahol csak kiszóltunk, rettegve kémleltük a környéket, hogy nem tűnik-e fel valahol eszmás, borkabátos, vékony alakja, s hogy nem harsan-e fel a borizű hang, otromba szitkokat és ká-
romkodásokat szórva reánk? Egy éjszaka, Rahó előtt, meg-
állt a vonatunk, kikászolódtunk, hogy feketekávéit igyunk a hosz-
szu éhezés és fagyoskodás után. Amint ott ácsorogtunk a feke-
tészűst előtt, egyszerre csak re-
volver-dörrenést hallottunk. „Laczó!“ — gondoltuk és érez-
tük mindannyian. Később meg-
tudtuk, a zászlós ur megint ré-
szeg volt és a levegőbe lövöldö-
zött. Ha a Laczó nevet hallom,
mindig ez az éjszakai, dermesz-
tő revolverdörrenés zug a fü-
lemben. Ez a revolverdörrenés
sűrűl bennem az emberiség
megriasztásán, megfélemlítésén,
megalázásán, állati lényvé váló
tételén: vagyis a fasizmust.

II.

Laczó érdekes és különleges
tipusa volt a munkásszázad-pa-
rancsnokoknak. Nem faji mű-
tosz megszálottja és nem is
„stratéga“, aki az emberi haját,
körműt, testét és életét hadá-
szathoz feltétlenül szükséges
nyersanyagnak tekinti. Laczó
vidéki „szépfü“ volt, hődméz-
vászárhelyi postasegédtszi. Sok
vásárhelyi bajtársam volt a

században, akik jól ismerték
Laczót azelőtt és ők mondták
hogy a „szép Bandi“ mennyire
utálta, gyűlölte a szürke és
unalmas postahivalt, sokkal
jobban szerette gondosan ápol-
t, fekete bajuszát és sárga lovag-
lőcsizmáját végighordozni a va-
sárnap korzón. Laczó Endre
huszonötosztendős korában, a
negyvenes évek elején nagy kö-
zöpszáltyos kiváltságainak kor-
szakában semmi más ambíciót,
semmi más életcél nem láptál
szívében, minthogy ne csak va-
sárnap, hanem minden áldott
nap körözhaszon Hódmezővá-
sárhely utcáin és hogy a lányok
ájtult tisztelettel és epedéssel
nézhessenek végig rajta. Na, de
hétköznapiokon ott kellett ülnie
a postán és Laczónk megpró-
bálta, hogy kijusson onnan.
Pénzt kért a hírhedt-emlékeztető
Értelmiségi Alaptól, üzletet nyi-
tott, de korlátolt volt, kapzsi
és mohó, hetek alatt olaszott a
pénz. Aztán kártyázott, hogy
pénzt, pénzt szerezzen valahogy
a körözásra, de nagy kártya-
adósságokba keveredett és végül
már egyetlen válaszlása volt:
önként jelentkezett katonának,
azon belül is egy munkásszázad
előre, s miután egyik kártya-
partnere, Katona százados, a
munkásszázadparancsnoka
volt, hamarosan századparancs-
nokbolyeletes lett. És akkor
Laczó, az ügyetlen kishivatal-
nok, a peches kártyás, a Don
Juan, akinek bajuszán kívül
semmiféle anyagi, testi vagy
pláné szellemi értéke nem volt,
amivel „főzhette“ volna a nő-
ket, százhusz ember életének és
halálának korlátlan ura lett!
Eltől kezdve Laczó eszmáját
egy egyetemi magántanár pucol-
ta, napjában többször gyalog-
sétált tett a munkahelyig, csak-
hogy leköphessen valakit, lehe-
tőleg egy intellektuelt és levele-
ket írt haza a lányoknak, me-
lyekben ilyen kitételek fordul-
tak elő: „Ma öt zsidót früstö-
köm!“ „Majd haza jövök
győztesen, száz zsidó fejével, de
csak a fejével!“

III.

Elég változatos a lehetősége-
nek az a skálája, ameddig az
ember és az emberi helyzet le-
tud süllyedni, el tud aljasodni.
A korlátozott aljasságnak és az
aljas korlátozottságnak, a cölta-
lan — saját szempontból is céltal-
an — gonoszkodásnak és
üres pökhendiségnek ilyen dísz-
példánya, mint Laczó Endre,
nem hiszem azért, hogy termelt

minden bódorban. Ez az ember
— ó, ember!! — aki a saját
tetteit, a saját pillanatját nem
volt képes magának megmagya-
rázni, aki állandóan ivott, akéé
saját felettései — a fasizmus
tudatos pibékjei — állandóan
le akarták váltani, mert még a
gyilkosság művészetében is tu-
datlan volt, ez parancsolt egy,
hosszu osztendőn keresztül pé-
dál Brül Gábor bajtársam,
aki logikájával már a negyedik
gimnáziumban bámulálba ejlete-
te a matematika-tanárt?...
Elmerülvén a társadalom és
történelem törvényeinek vizgá-
latában, egyre kevesebb benne-
a személyek iránti indulat, s
egyre több a megértés az em-
berek iránt, mozgó társá-
dalmi örökkel szemben. De
most, amikor Laczó Endréről,
vele kapcsolatban mondomam el
néhány, sok-sok bajtársammal
közös emlékemet, minden gon-
dolatom, minden érzésem ebben
az egy indulatszóban gyűlik
össze: Puff!...

Auschwitzlak!

Dr. Óvári József

szentendrei orvos és fin György
elhalálozási időpontját kutá-
tom. Weinberger, Budapest,
Horn Ede-u. 6. II. 1. Kölségel
tértek.

ÜZLET-ÜZEM

átadó?

FELLNER által

kapható!

Szent István-körut 30. sz.

Kivándorlók!

Használt és új

hajókofferok és bőröndök

nagy választékban

WEIL Népszínház-26

utca 26

Telefon hívó: 136-816

PERZSA

szőnyegek

VÉTEL ELADÁS UNGÁR Király-u. 14 6a
Rakóczi-ut 24

HARMINC—NEGYVEZEZER
forint betéttel, esetleg mint ki-
tűnő munkaerő közreműköd-
nek és társulnek egészséges,
szolid üzletbe, vállalkozásba.
„Szombatot megtartom“ jel-
igére a kiadóba.

Felavatták a miskolci izr. hitközség Kultur-otthonát

Miskolc, november hó.

November 2-án, vasárnap a miskolci zsidóság színe-jénv eljött új otthonának felavatására. A többszáz főnyi hallgatóság nagy szeretettel fogadta az ünnepeken megjelent: dr. Görög Frigyes, a Joint magyarországi elnökét, Mr. Jacobson, a Joint amerikai megbízottját és dr. Ungár Bélát, az O. Zs. S. B. vidéki osztályának vezetőjét.

Zsuzman Alfréd hitközségi elnök üdvözlés szavai vezették be a lelkes hangulatú ünnepséget. A zsidóság ősidők óta fogva a tudást becsüli legjobbra, — mondotta, — az elpusztíthatatlan és halhatatlan zsidó szellem kelt ki a romokból, hogy fennmaradjon és megtartsa bennünk.

Rámutatott arra, hogy még mindig itt háborog a fasizmus méltalósága, ezért szól hozzánk Jézus próféta szava: „Lélek ami békádorechó” Menjé népem, térj be a te hájlekedbe!”

Az új zsidó élet megújuló zsidószellem építő szava, s az új Cion remény fakasztó hangja zengjen ebből az új hájlekedből és legyen példa az ország összes zsidósága számára, hogy a mártírok emlékművének avatását váltsa fel már országsszerűt a megújuló zsidó élet intézményeinek, az élők építőművének avatása — fejezte be nagy lelkesedéssel fogadott beszédét Zsuzman Alfréd.

Nagy érdeklődés előzte meg dr. Görög Frigyes felszólalását, aki a „Joint munka és a zsidó szolidaritás” címen tartott nagyhatalmú előadást. Beszámolt a Joint eddig kifejtett hatalmas arányú zsidó segítő tevékenységéről és vázolta a további munka feladatait. Az amerikai zsidóság — jelentette ki dr. Görög Frigyes — mindaddig segíteni fogja a magyarországi zsidóságot, ameddig arra valóban szükség van. A magyar zsidóság önérték kérdése, hogy a külföldi segítséget ne vegye tovább igénybe, mint ameddig arra szüksége van. Erősödni kell a zsidó szolidaritás gondolatának. Legszívesebben úgy valószínűsíthetjük meg és fejleszthetjük ki hájlekedet Amerikai zsidósága iránt, ha követjük példáját: mindazok, akik már képesek a segítségre, gyakorolják is azt. A Joint által létesített intézményeket a magyar zsidóságnak kell majd átvennie, hogy a zsidó szociális munka hagyományos színvonalának megfelelően tovább fejlessze.

A nagy figyelemmel kísért előadás után a zsidó általános iskola növendékei héber dalokat énekelték kirobbanó sikert aratva, majd az üdvözlésekre került sor.

Ehrenfeld Jenő a M. C. Sz. helyi csoportjának elnöke az ereci kultúra ápolására hívta fel a figyelmet.

A miskolci Joint Bizottság nevében Salzer József ügyv. elnök adott hangot a vidéki zsidóság hájlekedetnek az amerikai zsidóság iránt, amelynek támogatása lehetővé tette ennek a Kultur-otthonnak felépítését is. Az Izr. Iparlársulat képviselőjében Rosenberger Mór elnök mondott határozó üdvözlő szavakat.

A WIZO nevében Vas József né az új hitközségi intézményt köszöntö meg szavai után, angol nyelven üdvözölte Mr. Jacobson, a Joint amerikai megbízottját, aki hosszantartó lelkes taps mellett emelkedett szószóra.

— Boldog vagyok — mondotta — hogy itt lehetek ezen a felejthetetlen ünnepélyen. Az amerikai zsidóság nem szenved közvetlenül a fasizmus borzalmaitól, de mindannyiunknak elpusztult Európában testvére, szülője, vagy más hozzátartozója. Nagyra értékeljük a Vörös Hadsereg katonáinak hősiességét, akik Európa sok ezer zsidóját mentették meg a pusztulástól. A zsidó probléma nemhogy kibehedne, de egyre súlyosabbá válik. Legnagyobb problémánk a Németország és Ausztria táborokban tartózkodó 250 ezrenyi zsidóság ügye.

A mély hatást keltett felszólalás után Fisch József főkantor énekelt héber és jiddis dalokat nagy sikerrel, Dénes Imre szakavató zongora kísérete mellett.

A Közponli Iroda nevében Kahan-Frankl Samu elnök táviratilag üdvözölte a hitközség elnökségét, az igazi zsidó hitet és tudást erősíteni hivatott új intézménye avatása alkalmából.

Az emelkedett hangulatú avató ünnepséget Klein Vilmos előjáró buzdító szavaival és a Hatikva elénekülésével zárták be.

S. A.

Országból hazatért és a Degobnál Budapesten jelentkezett munkaszolgálatosok névjegyzéke:

Kende István, 2/3, Tompa-u.
12.
Dr. Lusztig Imre, 108/5.
Rózsa-u. 80.
Pogány György, 101/14,
Wekerle Sándor-u. 21.
Mondschein László, 3/2,
Király-u. 51.

A Munkaszolgálatosok Országos Antifasiszta Szövetségének ünnepi előadása a szocialista forradalom 30. évfordulóján

Vasárnap délelőtt az Uránia mozgóképszínházban a Munkaszolgálatosok Országos Antifasiszta Szövetsége, az orosz szocialista forradalom 30. évfordulója alkalmából nagyszabású ünnepséget rendezett, amelyen megjelentek a zsidó és a magyar demokratikus élet vezetői s az érdeklődőknek, volt munkaszolgálatosoknak és hozzátartozóknak hatalmas tábora. Ez alkalommal a mozi helyiségét vörös és nemzetiszínű zászlókkal díszítették fel. Az ünnepség a Himnusz elénekülésével kezdődött, utána dr. Dávid Ferenc „Szóljához” című ódáját szavalta el Galai (Glancz) Jenő, majd dr. Benedek László igazgató-főorvos, a Szövetség főtitkára tartotta meg nagyszabású ünnepi beszédét. Történelmi freskót festett arról a döntő pillanatról, amikor az orosz forradalmi munkásosztály lerázta magáról a cári reakcióval szövetséget, kizsákmányoló burzsoázia igáját s Lenin és Sztálin vezetésével megleremelte a munkásoknak, parasztoknak és a hadadó értelmiségieknek az államát, amely visszaadta szabadságát az évszázadokon keresztül elnyomtatásban élő nemzetiségeknek. Ha a cári reakció maradt volna uralkodón, akkor a világ a német fasizmus zsákmányává lett volna, a Szovjetunió azonban szétzúzta a fasizmust s most mint a békének, a népek közötti barátságnak és együttműködésnek az élharcosa

vezeti a küzdelmet az emberiség féltelmentes életéért, a dolgozók szabadságáért és magasabb életszínvonaláért. A 30 éves évfordulón hájlekedet és köszönettel fordulunk a Szovjetunió nagy vezére felé — mondotta — aki forradalmi tanításával és forradalmi cselekvéseivel a világ proletárlátusának nevelője, a haladó emberiség eszményképe lett. Dr. Benedek László nagyhatalmú beszédét, amely szintén percenként szaktított meg hatalmas tapsvihart, a közönség nagy lelkesedéssel fogadta. Ezután az „Ülő éjszaka” című szép és művészi szovjet filmet adták elő.

Az Országos Izraelita Leányárvaház a mártírokat emléktáblával öröklíti meg

Hatszáz ezer magyar zsidó vált az öröklet és gonoszlet áldozatává. A gázkamrák füstje elszájt, de megmaradt a fájó emlék.

A Pesti Izr. Nőegylet Leányárvaházának templomában kegyelettel akarja megőrizni azokrak emléket, akiknek hozzáarozói évéget hozzáfordulnak. A templom márványtáblára bevéseti neveiket, hogy ezek a szent közösség emlékeztetőben továbbéljenek. A megmaradtak ezáltal kétös feladatát teljesítnek: emléket állítanak azoknak, akiket öltek az erőszak és gonoszág elszakított és otthon építenek az árváknak, akik a megőrb kitétek nevére ugy az elhalálozás évfordulóján — jidgádt — mint az ünnepek emlékeztése napján — máskir — imájukba foglalják.

Ezen nemes feladat vállalkásával a Pesti Izr. Nőegylet nemesek az árvák rommá lott otthonát építi fel, hanem valóságos és kegyetes feladat teljesítéséhez nyújt segédkezt, mert a jótett megnt a haláltól — Cadáká tacil mármval.

Meg vagyunk győződve, hogy azok, akik a sors különös kegye folytán itmaradtak, igyekezni fognak a kegyetes célnak eleget tenni. A Pesti Izr. Nőegylet, VI., Desswffy-utca 41. (Tel.: 127-983.) készséggel szolgál felvilágosítással.

Szörmével bélelt kabátok
Balog György szakszerű tisztítója
VI. ker., Andrassy-ut 33
(Nagymező-utcai oldalon.)
Telefon: 221-129

Butorvásárlók figyelem!

Olcsó árak. Részletre is, előleggel.

Hálók, kombinált szobák, garnitúrák, egyes darabok igen nagy választékban. Zlimerman Akácfa-u 5 Szombaton zárva.

Dohány-utca 43.

Ékszerek, órák, ezüstárak
vétele, eladása legelőnyösebben
KENDÉ-nél Teréz-körut 48

SIRKŐ PFEIFER és HESZKI
Somogyi Béla-út 3/c.

REPÜLŐ BOY

áruszállítási,
kézbesítés
legelőcsőbb.

Ó-utca 15 Tel: 120-541

METEOR CSILLÁR

minőséget jelent

Podmaniczky-u. 27. Jászsej-kri 44.

Sirkővédő olajpapir

OSER-nél
VI., Ó-UTCA 49.

Uj és használt

bőröndök

uti kofferek.

Vétel, csere, eladás.

KANDEL Népszínház-u. 20
T. h.: 139-619

Uj
KÉZIKOCSIT
honnan végy?
Bajnok-utca 34.

Talesz, t'filin

kegyes, mirjam és héber könyvek
vétel eladás

Jahrzeit-tábla készítés

Ungár Móránál, Király-utca 17.
kapu alatt, vagy I. em. 4.

Hivjon! Jöjjön!

Vesszük szőnyeget, porcellánt, író-
gépet, régi tárgyakat, férfi és nő ruhá-
t, perzsakabátot, lényképzőgépet,
festményeket, faorgonnyakat, fe-
hérművet

Gerstl-Majorosi

VIII., Esterházy-u. 17. (Sándor-utca
sarkánál). Tel.: 135-977.

**Mit hoz Önnek
az 1948/49. év?**

Előrevesztő asszisztens kiderítse hó-
napról-hónapra szóló pontos horosz-
kópját 20 forint munkadíj ellenében,
amely postán is küldhető. Alberti
astronógius, V., Kiss József utca 17.
fejt. 5.

**Szerető otthont
keresek**

teljesen egészséges, intelligens
idős édesanyámnak, Sürgős vá-
laszt kérek, Gárdos, Hársta-utca
40. Telefon: 420-506.

Felavatták háromezer óbudai mártír emlékművet

Három évvel ezelőtt, egy kö-
dös novemberi napon indulnak el az óbudai zsidók a szenvedé-
sek útjára, arra az útra, mely-
nek végén nagyrésztükre a gáz-
kamrák emberáldozatokra ühes-
torka várt. Óbuda zsidóságának
több mint 80 százaléka, három-
ezer ártatlan ember vált áldozat-
tá az inkvizíció borzalmait is
felülmúló emberi gonoszoknak.
E szomorú emlékeztető évforduló
alkalmával gyászünnepély ke-
relében avatta fel az óbudai
zsidók közössége háromezer
mártírja jelképes síremlékét.

A gyászünnepély az újonnan
restrurált Lajos-utcai ősi fő-
templomban tartott gyásztan-
tisztelőtet kezdődött. A fényár-
ban úszó, műemlékeknek nyilván-
ított, csodálatos szépségű
templomban összegyűlt Óbuda
megmaradt zsidósága, hogy fáj-
dalmas lélekkel áldozzon mártí-
rjai emlékének. A gyászünnepé-
lyen résztvettek Stöckler La-
jos, az Országos Iroda és a
Pesti Izr. Hitközség elnöke, az
óbudai hitközség örökös disz-
tagja, Domonkos Miksa ügyveze-
tő, valamint a Pesti Chevra Kadisa
képviselőiben Schvarcz
Sándor és dr. Egri Sándor elő-
járók is. Alter Miksa óbudai fő-
kántor és a korus szolár-éneke
után, néma csendben lépett a
szószékre dr. Neumann József

főrabbi, hogy megemlékezzen a
zsidó történelem legtragikusabb
fejezetéről, hatmillió zsidó, köz-
lük háromezer óbudai zsidó
mártírjairól. Beszéde végén
felavatta a templom előcsarnok-
jának falán elhelyezett az
óbudai zsidók tragédiáját meg-
örökítő emléktáblát.

A gyásztanítást követően a
külső Bécsi-utai zsidó temetőben
felállított mártíremlékű fel-
avatására zárandókozt ki az
óbudai zsidók közössége. A sze-
mergőző esőben, a felhők sötét
fényében komor mélységgel
emlekedt ki a hatalmas szürke
márványlomb, melyet három-
ezer óbudai zsidó mártír szimbó-
likus sírja fölé állított a kegye-
let, rajta héber betűs írással, az
örök momentum: „Emlékezz és
ne felejtse.” Az avatási ünnepség a
korus szolár-énekekkel kezdő-
dött, majd dr. Neumann József
főrabbi avatta fel megindító
szavakkal az emlékművet, me-
lyet az Óbudai Chevra Kadisa
előjárósága nevében Klein Si-
mon elnök vett át. Alter Miksa
főkántor ajakán megrázó erővel
hangzott fel ozulán az ősi zsidó
gyászenek, az El molé rachamim.
Dr. Neumann József fő-
rabbi kaddis imája fejezte be az
óbudai zsidó mártíremlékművé-
nek felavatási ünnepségét.

A Pesti Izr. Hitközség után az alábbi jegyzékben felsoroltakat keresik külföldről

Jelentkezés VII., Sip-utca 12. L. 16. délelőtt 9-12.

2025. Stelner Henrik és Albert, Irabella-utca 76., Fischer Vil-
mos és gyermekei, Fischer Vil-
mos és Fridek, szőrmeszer-
Semmelweis-utca 4., keresi Leó
Füst, Regensburg.
2030. Krausz Árpád és neje szül.
Stern Zsófiát és gyermekeit,
Eibenschütz Béla és neje,
Váci-ut. Eibenschütz Sándort,
Krausz-tér és Holzer szüleit és
családját, Rákóczi-utca., keresi
Stern André, Nanterre, Francia-
ország.
2031. Ekestein Gyulát és neje szül.
Hass Miksa, Róbert és Pál

- gyermekét, Halpern Móri Mi-
kolcstól, keresi Bernhard Hass,
Mexikó.
2032. Strassmann Teréz és Flóra,
deportálva voltak, keresi Karl
Simon, Mainingen.
1672. Weisz Sámuel, apja Zsigmond,
anya Fanni, Rákosszentmihály
2., keresi Weisz Béla, Temes-
vár.
1678. Wolf Irén, szül. Dombrád 1923,
keresi Fred Altman, New
York.
1974. Fuchs Dávidné szül. Sewler
Fannyt, 1902 Újpest, keresi a
Wien Izr. Hitközség.

VADÁSZ DÁNIEL

REKLÁM- ÉS CÉGTÁBLAFESTŐ. FÉMBETŰ- ÉS CÉGFELIRAT-KÉSZÍTŐ
BUDAPEST V., CSÁKY-UTCA 1 TELEFON: 329-063

PARÓKÁK, PÓTRÉSZEK

békebeli minőségben, művészi kivitelben
ALTSCHÜLER E.
Modern
hölgyfodrászati
kiszolgálás
HAJMÜTERMÉBEN
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 12

IRHABUNDA, NERCZ-PÉZSMA

különlegességek a készítőnél.
WACHTEL szücs VII., Nagydíófa-u. 2. (Rákóczi-utánál)
Szombaton zárva.

Pályázat

A JUGOSZLÁVIAI ORT. IZR. HIT-
KÖZSÉGEK EGYESÜLETE ZENTAI
SZÉKHELYEI.

pályázatot hirdet:

I. metszői állásra, ki egyben
sochet ubodek mail
I. metszői állásra sochet ubodek
és előimádkozó

Jelentkezőknek három elismert
ort. rabbtól kapott kábellevél kell
rendelkezniük. Bontvársági, illetve tar-
tószkodási engedélyről gondoskodniuk.
Az állás azonnal elfoglalható. Íze-
tési feltételek megismerésére szerint.
Csak a meghívottaknak térítendő
még minden költséget.

Ajánlatokat kérjük a következő
címe: Udrumenje Ort. Jovrejskija
Opstina, Sentia F.N.R.-Jugoszlavija.
Zeigler Lipót a. k. elnök,
Fleisch Vilmos a. k. titkár.

A FÖLDESI AUT. ORTH. IZR. HITKÖZSÉG

pályázatot hirdet metszői állásra

Pályázhatnak 3 elismert ortih.
rabbtól való kábellevél bíró
egyének. Utiköltség csak meg-
hívottaknak térítetik.
Pályázatok Aut. Orth. Izr. Hit-
község, Földes, küldendők.

Pályázati hirdetmény

AZ EGRI STATUSQUO IZR.
HITKÖZSÉG

pályázatot hirdet
előimádkozó metszői állásra.

Móhel előnyben részesül, az
állás azonnal elfoglalható.
Pályázati kérvények az Egeri
Statusquo izr. hitközség Elnök-
sége címére (Eger, dr. Háy-
utca 7.) küldendők.

Egeri Izr. Hitközség
Előjárósága.

Felhívás a Nyiregyházáról deportáltak hozzátartozóihoz I

Felhívjuk azon bűntestvéreinket,
hiknek hozzátartozóit

Nyiregyházáról deportáltak,

hogy mártírjaik neveit, emlékei-
mezőrközése végett velünk szorgos
közömi szíveskedjenek

EMLEKMŰ BIZOTTSÁG
Nyiregyháza, Szarvas-u. 10.

December havában megjelenik
Pásztor Béla

Bábuk és halottak

című, kb. 160 oldalas verses-
kötele, amely az új magyar
költészet eseménye lesz. Be-
vezető tanulmányt ír: Kár-
páti Aurél.

Ingjavítás

férfi és női fehérneműek
készítése hozott anyagból
is, VIII., Szentkirályi-u. 2.
(Rákóczi-ut sarok) Műsz.
üzv. üzlete. Az Uj Élet
olvasóinak 10% eng.

GYERMEKSZERETŐ gondozó
ajánlatok, nagy gyakorlatú, hajó-
rással, esetleg bentlakással. Podman-
iczky-utca 60. I. emelet 10.

Hirek Palesztináról

A Jewish Agency sikerei

Hétről hétre folytatott hírmagyarázatunk keretében most már szinte visszalérok refrén: a héten nem történt semmi. S ezen azt értjük, hogy a bizottsági ülésezések alkalmán az módszernek mulatkozniak olyan problémák megoldásánál, mint amilyenek az Erec-Iszraellel kapcsolatos zsidó-arab-angol-amerikai és — olajirásztók érdekeinek összerendezéséhez szükségesek. Lassu, végtelen lassu, az előrehaladás, s minél tovább tartanak az ülések, annál több probléma vetődik fel. Ha az eddigi ülésezések mérlegét akarnók felállítani, úgy annak egyetlen pozitívumként a Jewish Agency nemzetközi helyzetének megerősödését kell megjelölnünk. A Jewish Agency ma a még jogilag nemlétező zsidó állam kormánya, amelylyel az UNO tagállamai, mint a zsidóság egyetlen Palesztinával kapcsolatban elismerhető szervével érintkeznek. A szavazati jog kivételével a zsidó kormánynak a képviselői teljes egyenrangúsággal vesznek részt az UNO bizottsági ülésein és a zsidó képviselők felkészültévé, advarias tárgyalási módora, diplomáciai érzéke már eddig is nagy hatást tett a diplomáciai életben élvizelő-

ket előlított régi nagykövetségekre és ügyvivőkre. A Jewish Agency-nek ez a külpolitikai megerősödése, természetesen maga után vonja a nemzetközi zsidó világban is helyzetének megszilárdulását. Ma már soha nem merült fel kétely a tekintetben, — mint ahogy akár egy félcvvel ezelőtt is — hogy a különböző zsidó szervezetek közül kinek van joga képviselni az össz-zsidóságot. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének tagállamait azért ismerték el a Jewish Agency képviselőit, a születendő Zsidó Állam egyedüli kormánynak, mert előtűnik is közismert lett az a tény, hogy a többmillió — a világ minden táján élő — zsidó szavazó és ugyanakkor az ereci Jisuv teljes egésze nevében csak egyetlen testület, a Jewish Agency beszélhet. Amint az lenni szokott, a külvilág elismerése után a zsidó körökben is megszületett a megértés. A Jewish Agency vezetői azonban kötelességüknek érzik, hogy a Zsidó Állam, előkészületeinek történelmi hónapjaiban rendszeresen informálják a nagy zsidó szervezetek képviselőitől alakított egységes tanácsot, amely így pontosan értesül minden az UNO-ban felmerülő problémáról.

Az albizottságok tárgyalási anyaga

A Washingtonból érkező jelentések megállapítják, hogy az Időleges Palesztina Bizottság albizottságaként működő Felosztási Bizottság tíznapos tanácskozás után politikai álláspontot hozt el. Lényeges ellenét az amerikai és orosz javaslatok közötti eltérés miatt keletkezett. Ismeretes, hogy a Szovjetunió már 1948 január 1-én követeli a mandátum megszüntetését és három hónapon belül az angol csapatok kivonulását. Az amerikai javaslat hosszabb időt enged az átmenet számára és az angol hadsereg és adminisztráció segítségét kéri a lebonyolításra a nemzetközi felügyelet mellett. Miközben e sorokat írjuk, kaptuk azt a jelentést, hogy a Szovjetunió képviselője kijelentette: Oroszország mindenekelőtt segíteni kíván a deportáló táborokban élő százazreken. Eppen ezért a gyorsabb megoldást elősegítendő, hajlandó újra megfontolási tárggyává tenni eddigi javaslatait és megvizsgálni annak teherességét, hogy azokat mennyiben lehet az USA kívánságaiival összeegyeztetni. Mr. Ewalt a Bizottság elnöke pedig újságíróknak kijelentette, hogy a Bizottság nem fejezi be addig munkáját, ameddig tényleges határozatot nem hoz.

Az átmenet, — a Vacuum

nagy kérdése mellett, — egyéb kisebb, de nem kis jelentőségű problémák is felmerültek a tanácskozások folyamán. Kérdés pl., hogy a Zsidó Állam területén élő arabok és az arab állam területén élő zsidók milyen optádási jogot kapnak. Ezzel kapcsolatban olyan jelek mutatkoznak, mint ha az Egyesült Államok lakosságserét akarnának végrehajtani. A Jewish Agency UNO képviselője kijelentette, hogy a Zsidó Állam nem tartja szükségesnek és egyenesen ellenzi a lakosságserét, mert annak semmi szükségét sem látja. — Mose Sherlok felvetette a nemzetközi szerződések kérdését és kijelentette, hogy az új Zsidó Állam magára vállalja a palesztinai kormánynak eddig vállalt nemzetközi szerződésekben lefektetett kötelezettségeit, de nem vállalja, mert nem vállalhatja a helyi jellegű szerződéseket, mint pl.: árucseré, külföldi koncessziók, stb. Ugyancsak előre felhívta a Bizottság figyelmét arra is, hogy az UNESCO jelentése alapján a két állam között köteendő gazdasági egység nem jelenti feltétlenül a közös pénznemet és semmi esetre sem kötheti meg a Zsidó Állam kezét önálló külpolitikai gazdasági szerződések megkötésében. A tanácskozási anyag egyik legfontosabb kér-

dése természetesen a határoknak a problémája. Ezen a téren szomorúan állapítható meg, hogy Nyugat-Galileának

a Zsidó Államhoz való kapcsolása tekintetében még mindig nem jött létre egységes határozat.

Az arab államokban élő zsidókat tusznak tekintti az Arab Liga

Az Arab Liga, amely ma már nem annyira az önálló arab államért, mint inkább a zsidó állam felállítását ellen harcol, a fasiszta kormányoktól elszenvedett veszteségek miatt új fenyegetést röpített szét a nemzetközi hírszolgálati irodák útján. Ismeretes, hogy az arab államok területén élő több-százezer főnyi zsidóság sorsa az utóbbi években annyira romlott, hogy az ma már a Hitleri idők zsidó katasztrófáira emlékeztet. Az Arab Liga most fenyegetőzik, hogy amennyiben az UNO feloszlatja Palesztinát és felállítja a Zsidó Államot, úgy ennek az arab államok területén élő zsidók látnak majd súlyos következményeit. Ilyen körülmények között valóban felmerül az a kérdés, milyen szankciói vannak az UNO-nak arra az esetre, ha az Egyesült Nemzetek egyes tagállamai az alapokmányával ellentétes intézkedéseket hajtanak végre — és ha vannak szankciók, úgy hajlandó-e az UNO mai összetételében az a politikai céllal, hogy az UNO kérje fel az angol kormányt a határozatának visszavonására

és miután a politikai célt mind a mai napig a kormánynak nem sikerült elérnie, Attika miniszterelnök szükségessé látta tilkos ülésre összehívni kabinettjének több tagját a tendők megvitatására. Többen akadnak olyanok, akik nem látják a lehetőséget annak, hogy Anglia most már visszavonja több alkalommal tett ünnepélyes bejelentését, — kedonai körök viszont minden képpen meg akarják akadályozni Palesztina ka'roni kiürítését, mindaddig, amíg Anglia más Közel-keleti bázissal nem rendelkezik. A tilkos ülés határozatairól — ha ugyan voltak ilyenek — semmi sem szivárgott ki.

Erec Iszraelben közben minden csendes

A hírek, amelyeket az Országból kapunk, békehírek. Miután megtörténtek a szükséges biztonsági intézkedések, az Ország lakossága az építés a fejlődés nap-napi problémáival foglalkozik. Magánlevelek száza tanúsítják, hogy az Országban rend uralkodik és az általános nyugalom mi sem bizonyítja jobban, mint az a levél, amelyben a rendőrség egyik zsidó tagja arról értesíti itteni szüleit, hogy tanulmányi célokból néhányhetit szabadságot kapott. Mozgósított állapotban nem szabadságolják a fegyveres alakulatok tagjait.

Lapzártakor jelentik:

Megegyezés jött létre a Szovjetunió és Amerika között a Palesztina kérdésben

A hétfőről keddre virradó éjjelen jelentik Washingtonból, hogy a Szovjetunió annak a célnak az érdekében, hogy a Palesztina probléma megoldását meggyorsítsa, hajlandó volt engedelményt árán megegyezni az Egyesült Államokkal.

A közösen kidolgozott terv szerint Anglia Palesztina mandátuma 1948 május havában jár le, addig az Ország közigazgatását az angolok látják el, az Egyesült Nemzetek kijelölt bizottsága

segítségével. Az angol hadsereg 1948 júliusában hagyja el az Országot, amikor is az Egyesült Nemzetek által kiküldött bizottság létrehozása az önálló Zsidó Állam és Arab Állam kormányát és mindaddig segítségére lesz ezeknek a kormányoknak, ameddig az UNESCO jelentése alapján azoknak a teljes önállóság megadható. Ha ez megtörtént, mind a két államot felveszik az Egyesült Nemzetek Szervezetébe.

(GELLÉRT)

RÁDIÓ, PORSZIVÓ és villamossági cikkek
SZENCZERNÉL VI., Vörösmarty-utca 31 sz.

Művészi siremlékek nagy választékban
BOROS JÓZSEF VII. ker., Dob-utca 2. sz.
Telefon: 227-666.

FŐVÁROSI RUM. ES LIKÖR-
GYÁR KERES ÖNÁLLÓ VEZE-
TÉSRE ALKALMAS

szakember vezetőt,
jól bevezetett ügynököt,
gyors- és gépirónót,
valamint palackozás-
ban jártas pincemestert

Ajánlatok eddigi igény és mű-
ködés megjelölésével „Szombah-
ton zárva” jeligére a kiadóba.

Figyelem!

**Frissen olvasztott
libazsir,**

zsírnak való és elsőrendű liba-
fűstölthús kapható. Kohn Her-
mann orth. köscr. baromfi-
kereskedő, Debrecen; Pásti-
utca 2.

Penicillin!!!

Ki amerikai rokonaitól peni-
cillint kap, legmagasabb árban
megveszem beteg részére. Pest-
iek jelentkezzenek VII., Csá-
nyfűtele 8. földszint 4., vidékiek
Engländer Jenő, Miskolc, Buza-
tér 9.

MAGAMHOZ VENNÉK ELLÁ-
TÁSSAL idősebb nyugdíjas urat.
„Békes otthon” jeligére a ki-
adóba.

**HÁROMSZOBÁS ÖSSZKOMFOR-
TOS**

beköltözhető öröklakás

ELADÓ. Felvilágosítás: Szent
István körút 24. I. 1.

TELJESEN árva Izr. gyerme-
ket három éves korig
örökbe fogadna

fiatal házaspár. „Gyermek-
szerelem” jeligére New York
Isrdelebe, Erzsébet-körút 9.

MAGANYOS NŐNEK ÜRES
SZOBA KIADÓ, Nefelejts-utca
50. II. em. 10. Megtekinthető
d. e. 8—11 és d. u. 2—4 között.

SAKEMBER férfikonfekcióban
társulna 40—50 ezer forinttal,
üzembe vagy nyílt áruüzletbe.
„Ujévtől” jeligére vagy cím
megtudható: Boros hirdetésben,
Andrássy-ut 54.

INTELLIGENS URINÓ 1—2
GYERMEK SÉTÁLTATÁSÁT
vállalja. „Déltutáni órákban”
jeligére a kiadóba.

BOR és pálinka kezelésében
szakember

pincemestert

keresek. Kepes Albert, Bercsényi-
utca.

FIATAL lányt 7 hónapos kis-
lány mellé 10—3 óra közötti
elfoglaltságra keresek. Szidon,
Kossuth Lajos-u. 15. I. 2.

A Pesti Izr. Hitközség által fenntartott Szülők pedagógiumának XIII. évfolyama

A SZÜLŐK PEDAGÓGIUMA
a Pesti Izraelita Hitközségnek az
az intézménye, amely azt tűzte
ki céljául, hogy előadások és
ezekhez fűződő megbeszélések
segítségével alkalmat adjon a
helyes nevelés, azon belül a
speciális zsidónevelés korszerű
problémáinak megvitatására és
tisztázására, ismét megkezdte
munkáját.

Most megnyíló tizenharmadik
évfolyamában is szóhoz juttat
egyfelől tapasztalt pedagógusok-
kat és pszichológusokat, hogy a

nevelés örök elveit és korszerű
zsidó feladatait megvilágítsák,
másfelől alkalmat nyújt a szü-
lőknek is arra, hogy a fellelt
kérdésekben hangot adjanak a
maguk észrevételeinek, kérdé-
seinek, állásfoglalásának.

Az előadásokat minden hónap
harmadik keddjén tartjuk meg,
délután 6 órakor a Pesti Izraeli-
ta Hitközség dísztermében (Sip-
utca 12. II. 33). Az előadásokon
és az azokat követő vitában
bárki feljött résztvehet.

Az előadások sorrendje a következő:

1. 1947 november 18: Ehrenguber Gizella: Gyermeknevelés az iskolaköteles kor előtt.
2. 1947 december 16: Vihar Béla: Gyermeknevelés a 6—10. életévben.
3. 1948 január 20: dr. Fuchs D. Rafael: A 10—14 éves gyer-
mek nevelése.
4. 1948 február 17: dr. Takács István: A serdülő kerak
nevelése.
5. 1948 március 16: dr. Rosenblüth Márton: A vallásos neve-
lés módjai és eszközei a családban.
6. 1948 április 20: dr. Csech Arnold: A nevelés problémája az
egyellen gyermeknél.
7. 1948 május 18: dr. Pásztor József: A pályaválasztás szem-
pontjai 1948-ban.

Ezekre az előadásokra szere-
tetlenül várjuk a nevelés kérdései
iránt érdeklődő szülőket.

Egy órával az előadás kezde-
te előtt a Szülők Tanácsadója
(ugyanabban az épületben) az
idén is szívesen szolgál tanács-
sal a szülőknek.

Mind az előadások látogatá-
sa, mind a tanácsadó igénybe-
vétele díjlan.

Budapesten,

5708, Marchesvan.

1947, november.

A Pesti Izr. Hitközség
Előjárósága

HIREK

— Szabolcsi Lajos halálának
évfordulója. November 11-én
mult négy esztendeje annak,
hogy elköltözött az élők sorából
Szabolcsi Lajos, a zsidó köz-
életnek és a zsidó újságírásnak
ez a kimagasló alakja. Szabol-
csi Lajos érdemeit felesleges
részletesen felsorolni a zsidó
olvasóközönség előtt, hisz olyan
friss és élénk emlékezetünkben
a végzett munkája és harcos
egénisége. Igen fiatalon, apai
örökségként lépett a zsidó köz-
élet küzdőterére és nehéz idők-
ben, férfias bátorsággal és ala-
pos tudással vívta meg harcát
az egyre erősbödő antiszemita-
mus s ennek mélytelenül rágál-
mai ellen. S most, amikor em-
lékét idézzük, meg kell emlé-
keznünk özvegyéről, küzdelmek-
nek hűségese osztályosáról, akit
férje elhunytán kívül még egy
nagy szomorúság is ért, hogy
fiatalabb fia még eddig nem
tért vissza a munkaszolgálatból.
Az idősebbik fia, Szabolcsi
Miklós, a zsidó gimnázium ta-
nára.

— Izraelita vallásos félóra a
Rádióban. November 11-én,
kedden reggel 1/8 órakor izrae-
lita vallásos félórát közvetített
a Rádió a stúdióból. Beszédet
mondott dr. Komlós Ottó szé-
kenfővári főrabbi. Enekelt
Slomovits Hermann kőbányai
főkantort.

— A Magyar Cionista Szövet-
ség Országos Szelektóródja (V.,
Arany János-u. 29.) közli, hogy
Budapestben a székeket a kö-
vetkező helyeken lehet megvál-
tani: V., Arany János-u. 29.
(Wizo), V., Arany János-u. 24.
(Klál), V., Teleki Pál-u. 8.
(Ichud Mapaj), VI., Laudon-u.
3. (Mizrahi), VI., Andrássy-ut
87—89. (Borochov-kör), V., Szt.
István-körút 16. (Achdut Avoda),
VII., Király-u. 93. (Pro Palesz-
tina Szövetség). A sékel megvál-
tása a galuti zsidóság ellenállá-
sának szimbóluma az Erec Jisz-
ráelt fenyegető erővel szem-
ben.

— A Szocialista-Cionista
(Ichud-Mapaj) Pártja legköze-
lebbi összejövetelén, 1947 nov.
17-én (Fűst S.-u. 21/b d. u.
6 óra) Dénes Béla tart előadást:
Marx Károly helye a zsidóság-
ban címmel. Közreműködik:
Ben Jisraél (Palesztina) és
Palotai Erzsébet előadóművésznő.

— Átadták Stöckler Lajosnak
az Óbudai Hitközség dísztag-
sági oklevelét. Mint ismőretea,
az Óbudai Izraelita Hitközség
legutóbbi közgyűlésén Stöckler
Lajost, a Magyarországi Izraeli-
ták Országos Irodája és a Pesti
Izr. Hitközség elnökét az
Óbudai zsidó hitközség újja-
építése érdekében kifejtett
eredményes támogatásáért, há-
lálja jelöl a hitközség örökös
dísztagjává választotta. Az er-
ről szóló díszoklevelet vasár-
nap, november 9-én a hitközség
előjáróságának jelenlétében a
hitközségi irodában rögtönzött
ünnepélyen, beszéd kíséretében
adta át Spatz Nándor hitköz-
ségi elnök az Óbudai mártír-
k gyászünnepélyére Óbudára ér-
kezett Stöckler Lajosnak, aki
rövid beszédben mondott kö-
szönetet a megtisztelő kitünté-
tésért.

FELHÍVÁS.

Felhívjuk mindazokat, akik-
nek birtokában elhalt hozzá-
tartozóiktól származó zsidó
tárgyu könyvek vannak, hogy
azokat bocsássák a köz ér-
dekében könyvtárunk rendelkezé-
sére.

A Pesti Izr. Hitközség
Könyvtára,
Wesselényi-u. 44. I. em.

— Évadnyitó est a kőbányai
nőegyletben. A Kőbányai Izr.
Nőegylet november 8-án ki-
tűnően sikerült előadásttel
nyitotta meg ezévi munkássá-
gát. A kőbányai hitközség
előjárósága Wald elnökkel az
élen csaknem teljes számban
megjelent az összejövetelen. A
pesti hitközséget Bisseliches
Mózes előjáró a budai hitköz-
séget dr. Benoschofszki Imre
főrabbi, a VIZO-t Bisseliches
Mózesné elnök képviselte. Az
előadást dr. Kálmán Ödöné, a
kőbányai nőegylet elnöknője
nyitotta meg, majd dr. Ben-
oschofszki Ilona palesztinai ö-
ményeiről tartott előadást, dr.
Winkler Ernőné Munkácsy
Noémi költeményeiből olvasott
fel, dr. Benoschofszki Imre bu-
dai főrabbi pedig a kőbányai
zsinagóga szomorú szerepét
ecsetelte az évfordulón, az el-
hurcolt muszok szavait ide
hurcolták a deportálás előtti
időben. Az előadónak dr. Milch
Lajosné a nőegylet ügyvezető
elnöke mondott köszönetet.

FELHÍVÁS.

Felhívjuk mindazokat,
akiknél könyvtárunkból szár-
mazó könyvek vannak, hogy
azokat a köz érdekében mi-
nél hamarabb juttassák visz-
za hozzánk. Könyvtári órák:
vasárnap, kedd és csütörtök
10—12, szerda 5—7.

A Pesti Izr. Hitközség
Könyvtára,
Wesselényi-u. 44. I. em.

Irhabundák KLEIN EMIL szücsmesternél
Átszabások Telefon: 227-105. VII., Wesselényi-u.
33. II. emelet 5.

A felesleges ember

„Der übriger Mensch.“ Ez a címe a Budapesti vendég-szereplő varsói Jiddis Színház négyfelvonásos drámájának. A jószág és gonoszság örök harcának egy epizódja a szindarab, megtoldva az anyai szeretet és anyaszív apoteozisával. Ez a sirig tartó anyai önfeláldozás diadalmaszkodik az emberi önzésen és a kenyérharc elvetemült eszközein, amelyek még a testvért is szembeállítják a testvérrrel. A felesleges ember Morris Silver zenetanár, aki mint idegheteg gondorkodó fivére négy esztendőre elmegyógyintézetbe zárta, közben összeházasodik a beteg feleségével, sógorjával, ráadásul még megkeparintja a százezer dolláros biztosítás összegét, azzal a nem is keveset csalással, hogy ártja, — halott. És amikor ez az előhalott visszatér, családja, az igaz és egyetlen édesanyján kívül nem akar reáismerni. Silver tanár keserűen állapítja meg, hogy ő „a felesleges ember”, aki visszatéréssel felborítja a hazugságra, rut halálanságra és visszaélésekre alapozott új „rendet”, s ezért ismét elűnik... Láthatjuk, hogy ez nem a zsidó népeletet szinpadra állító darab, mégha Jiddisül adják is elő. De a polgári társadalmi dráma ezáltal is kitűnő alkalmat ad arra, hogy az egészen kivételes tehetségű *Mischa Bernstein* csillogó tudását, mely drámai színjátékoskészségét és nagyon emberi érzésvilágát hemulathassa, a mindezzel elképzelhessék. Vannak olyan felhangjai, kis kézimozdulatai, amelyek felejtethetnek. Megvázó, mori hitelen a csendes „elborulás” jelenete, a visszatérés az elmegyógyintézetből, majd a találkozás az anyával, miközben új „Jiddische Mamme” született: „az anyja a legjobb barát”. Megérdemelten nagy sikere volt a szenvedő, de mégis jószágos anyát alakító *Karola L. Hellernek*, aki könnyezve már emlékművesen is gyűjt, azt hívén, hogy a fia halott. *Sally Bernstein* méltóan játsza a feleség passzív, de mégis eléggé nehéz szerepét. *Bezzel Pichel* mulatságos és igazi zsidó figurát formált Chaim Joj nevéből, aki derűs életfőzőfőjével enyhíti a komor képet. Meg kell dicsérni a két gyermeket: a biztos fellépését *Suzi Schaffert* és bájos, könnyeztető: *Miriam Bernstein*. A különben élénk *Furmansky*nek tökéletesen kell az arcfestés tudományát. (gy. e.)

A Meadon Ivriben (Arany János-u. 20.) a heti előadás szombaton délután 4 órákor chaver Dr. A. Etan tartja hámispácha báhijásával hávedet címén. Héberül beszélő vendégeket szívesen látunk.

Munkát a munkaszolgálatosoknak!

Bármilyen munkaalkalom

bejelentése: Bethlen-tér 2 1. em. 36

A munkaközvetítés a Szakszervezet útján történik

Felhívás a hitközségekhez!

Felkérjük mindazon hitközségeket, amelyek a mártirjaik emlékét megőrizték, hogy az emlékműről két fényképfelvételt, valamint a felirat szövegét és a mártirok számát beküldeni szíveskedjenek.

Magyarországi Zsidók Deportálhatat Gondozó Országos Bizottsága információs osztálya, Budapest, Bethlen-tér 2. sz. I. em. 36.

— Váczonyi Vilmosné 70. születésnapja alkalmával nov. 10-án, vasárnap d. u. 5 órákor az Utazók Egyesületének dísztermében „Emlékezzünk régiekről” címmel előadást tart. Emlékezni és emlékeztetni akar. Közreműködnek: Pécsi Blanka aki Kisa József, Petőfi, Ady, Váczonyi Vilmos, Váczonyi János és Pásztor Béla verseit mondja el és Kálmán Oszkár, az Operaház tagja, Zongorán kísér Kása György.

— A Magyarországi Izraeli Országos Irodája kéri azokat, akik a Göngy Községben elhalt deportáltak temetését intéző dr. Zoltán főorvos címet vagy tartózkodási helyét tudják, jelentsék azt személyesen vagy írásban az Irodában, Budapest, VII., Sip-u. 12. II. em. 39. sz.

— Alpár Gitta fellépése a magyarországi zsidók javára. A newyorki magyar Progresszív Club az inséges magyarországi zsidók megmentésére hollywoodi művészek közreműködésével nagyszabású jótékony célú műsoros estet rendezett. Az est keretében fellépett a jelenleg Amerikában tartózkodó világhírű énekesnő, Alpár Gitta is, aki csodálatosan szép hangjával nagy sikert aratott. Mint értesülünk, Alpár Gitta dán származású férjével együtt a közeljövőben szülei látogatására Budapestre érkezik.

— Tanulmányi kirándulás a Zsidó Múzeumba. A Fővárosi Népművelési Központ tanulmányi kirándulást rendez a Magyar Zsidó Múzeumba. A kirándulás ideje november 16. délután 10 óra. Találkozás a múzeum előtt, Dohány-u. 2.

Az UJ ÉLET

előfizetési díjai:

egész övre. . . 48 forint

félévre 24 „

negyedévre . 12 „

Az előfizetések postatakarékpénztári befizetési lappal küldendők be a 26.209 számú postatakarékpénztári számlára.

— Zoltán Irén héber dalszöveg. Csütörtökön este a Fürst Sándor-utcai kultúrteremben, a Pesti Izr. Hitközség kulturális ügyosztály rendezésében, Zoltán Irén a tel-avivi opera művésznője héber dalszöveget tartott, Reiner Károly zongorakísérettel. Zoltán Irén műsorán a modern héber zeneszerzők, és Musszorgszky és Prokófjev bibliai énekei szerepeltek. Zoltán Irén oly megejtő hájjal és művészi énekkel a héber dalokat, hogy a közönséget teljesen lebilincselte. Zoltán Irén a héber operának egészen kiváló tehetséggel bír, akinek budapesti vendégszereplése esemény nemcsak a zsidó, hanem az egyetemes zenei életnek is. A P. I. H. Kulturális Ügyosztályának érdeme, hogy a kiváló tel-avivi operacékesnőt meghallgathattuk.

— Az „Áháyász Reim” egyesület november 9-én tartotta Vajna József elnöke mellett rendes választmányi ülését. Hübisch Alfréd tükör által ismertetett jelentés után dr. Foss Lipót körzeti elnök a hitközség szertartási előjárása nevében az egyesület karitativ és szociális munkáját emelte ki. Dr. Fischer Benjámin főrabbi, egyházi elnök a kórházak beteglátogatásáról és a betegek lelki gondozásáról számolt be. A napirend tárgya-hoz dr. Reisz Sándor, Jonei Márton, Kovács Ede, Lilienthal Alfréd, Reichenberg Jakab, Hegedűs Ernő, Friedmann Jenő és Weber Vilmos szövegeket hozták.

— A Magyar Zeneművészek Szakbizottsága a zsidó zenei életünk érdekében a Magyar Zsidó Múzeumba a kirándulás ideje november 16. délután 10 óra. Találkozás a múzeum előtt, Dohány-u. 2.

Borotválkozzon

avató: „HARAB” svájci

villanyönborotvával

Váltsi szempontból kifogás ad nem esik. Használata könnyű és kellemes. Kapható jobb drogériákban, kávé és elektromos szaktárolókban. Ha valahol még nem kapható, úgy forduljon a képviselőhöz: Konstantin és Tra, Budapest, V., Sas-utca 11. Telefon: 180-499.

BUTOROZOTT SZOBA egy vagy két rendes férfi részére azonnalra kiadó, d. u. 6-8-ig, Kazár-u. 16. III. 8.

HÁZIASAN NEVELT ÖGYVÉD ÁRVÁJA, főbérleti lakással férjhez menne jóérzésű intelligens férfhoz. „Anikó” jelégére a kiadóra.

MEGBIZHATÓ, egyedülálló középkorú, több éves házonyitással, magányos vagy kisebb család házasváltott válna. Készen is. Alkotó-tér 2. V. 8.

JÓL FŐZŐ, rendezeték mindezt két személyhez felvevőnek dec. 1-re. „Nyugodt otthon” jelégére a kiadóra.

GAZDASSZONYNAK MENNE. magányos urhoz, 30-én leltő Szeged-szany. „Háziasszony” jelégére a kiadóra.

ANGRÓ negyedben üzlethelyiségen, iparendővel van. Textil angróhoz tölts társat keress. „Szombat-törté” jelégére a kiadóra.

CHES, NAGY SZOBA, fürdőszobával, némi konyhával, egy személynek kiadó. Vespérléket négy harmadik kello.

— Házasság. Özv. Ungár Sándorné és Weisz Kálmán november 16-án, vasárnap délelőtt 11 órákor köt házasságot a XIV. ker. anyakönyvi hivatalban. Tanúk lesznek: dr. Major István igazgató főorvos és György Endre bírapió. Az egyházi esküvő ugyanazonnap délután 3 órákor lesz a Bethlen-téri templomban. Az idős pár a Joint városigeti Kertszanatóriumában talál egymásra, ahol a szörnyű vihar elűlivel magokramaradtan az elpusztult családi tűzhely helyére új otthonhoz jutottak. A bentéltó hatvan ellátottól a legnagyobb szeretettel, szinte alvagyilag gondoskodik Major főorvos és odaadó felesége, aki sok jóakarattal egyengelte az özv. Ungárné-Weisz-frigy útját és aki eljegyzésüket nagy ünnepélyességgel, jóleső melegséggel rendezte meg a családi élet közvételtségével veledő Kert-otthonban.

Gersten Blanka a budai hitközség tisztviselője és Szmolits Hermann, a kőbányai hitközség főkántor-tikára november 16-án, vasárnap déli 11 órákor tartják esküvőjüket a kőbányai sz. nagylemplomban.

Minden-féle

SZŐRME

és trahabör minden színben jutányosan
SCHLÜSSEL Budapest, VI., Kazár-utca 10.
Telefon: 226-685

KOHN ARNOLD SÍRKŐ

ALAPITVA 1872
IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: 189-268

FRAKK és szmoking készítése, használt ruha vétel eladás, **WILK, Kazár-utca 2.** Telefon: 426-363.

FÉRJHEZ MENNE jómegjelenésű, csinos, egészszleneként rendelkező, 50 év körüli, korrekt, intelligens iparoshoz. „Főbérleti lakásom van” jelígre a kiadoba.

DOLGOZÓ NŐ, szép keresettel, 2 szobás lakással, ingatlannal, némi készpénzzel házasságot kötne szeretetre vágyó férfival. „37 éves musz özvegy” jelígre a kiadoba.

KÖZISMERT NIVOS VENDEGLÖTTEREMBE, közreműködő 50-es uriember megfélelő lakója.

betársulhat.

„Benősítési lehetőséggel” jelígre a kiadoba.

JÓ MEGJELÉNÉSŰ, 38 éves, izr., önálló textilkereskedő, háromszobás lakással, házasság céljából hozzáillő, komoly urilány, asszony ismeretségi körébe. Kimerítő választ kérek „Uj Élet 650” jelígre a kiadoba.

25 éves, önálló kereskedő meg- vagy benősülne

Efoglaltságom miatt ezúttal keresem csinos, nem túl magas urilány ismeretségi körébe. Hozománnyal üzletet kibővítéséhez hozzájárulna és annak vezetésében is segítségemre lenne. Válasz: „Szeretném, ha szeretnének 500” jelígre a kiadoba.

A HAPOEL M. S. E. hírel

A HAPOEL M. S. E. röplabda csapata az I. osztályú bajnoki mérkőzésekben 3:0 arányban győzött a Kossuth VIII. röplabda csapata ellen.

A HAPOEL M. S. E. labdarúgó csapata edzésen tartott a fővárosban 6:2 (0:0) arányú vereséggel szenvedett a Bp. Salgótarjáni Gépgyár S. E. csapata ellen.

A HAPOEL M. S. E. uszónakosztályja elfogadja edzés a fővárosban újabb jelentkezőket a fedett uszodai edzésekre. A jelentkezők hozzanak magukkal a MÚSZ igazolásához szükséges 3.50 Ft-t és egy fényképet.

Turistáink vasárnap reggel 9 órakor találkoznak a Kossuth szabornál. Felhívjuk mindazokat, akik az ökölvívás neves és férfias sportját útnyi kívánják és más egyesületnek nem tagjai, hogy jelentkezzenek tőlünk a Kossuth szabornál, az edzésükre való beosztásuk miatt, 2 darab fényképpel.

Aktívaink tornatermi edzése megindult. Edzések kedden este 5-7-ig, szombaton este 6-8-ig vannak. Sugár István kiváló oktató vezetésével a Wesselenyi-utca 44. szám alatti tornateremben.

Schulz Jenő cég

órák-ékszerész (órajavítás)

VII., Wesselenyi-u. 6., a régi házban

Gergely Miklós

aranyműves és ékszerész

VÉTELEI Tel.: 422-345. ELADÁS!

Akik jelíges hirdetésekre

közölt válaszokat személyesen hozzák be a kiadóhivatalba, leveleiket a hivatal ajtaján felszerelt levélszekrénybe is bedobhatják.

Társaságtali legdiszkrétebb házasság-

küvető. **Doktorné**
Király-u. 67. I. 3. Telefon: 421-930

JÓALLÁSŰ, 36 éves uriember feleségül venne finomlelkű urilányt vagy uriaszonyt 50-60.000 hozománnyal és lakással. „25-30-ig” jelígre a kiadoba.

21 ÉVES, vallásos, iskolázott fiatalember házasság céljából keresi 18-19 éves, szolid, barna leány ismeretségi körébe. Hozzásegítené a további életéhez. „Szeretlek” jelígre a kiadoba.

VAS, FEM- ÉS GÉPIPARI VAGY KERESKEDELMII VÁLLALATOT

bőreibe, ilyenbe betársulna, esetleg benősülne, kiterjedt praxissal rendelkező önálló szakember. „Technikus 04” jelígre a kiadoba.

KERSEK csinos, finomlelkű, intelligens sógornóm részére 38-48 év körüli, egészszleneként, valójában uriembert, kinek jó feleségére és segítő életre van szüksége. „Anyagokról beszélhetünk” jelígre a kiadoba.

DIPLOMÁS, 32 éves, jó állású uriaszony 3 szobás főbérleti lakással, keresi komoly, korrekt élettársát

„Intellektuel” jelígre a kiadoba.

ÖNÁLLÓ szabónő, csinos, értékes egyéniség, műhelyvel, lakással férjhezmenne. Önálló vagy állásban lévő, intelligens urhoz 50-60-ig. „Elhalálozás” jelígre a kiadoba.

56 éves jómódú vendéglős, több ingatlannal, hírneves vendéglővel

megnősülne

szolid, házias nő teljes kimerítő választ kérem, ügynökmentesen. „Hozomány is kell” jelígre a kiadoba.

JÓ pozícióban lévő, teljesen egyedülálló, csinos, intelligens, középkorú nő megismerkedne házasság céljából hasonló körülményű, jólszituált urral 50-60-ig. „Vannak vétellek” jelígre a kiadoba.

EGYEDÜLMARADT, üzlettel, lakással rendelkező urilány férjhezmenne

intelligens uriemberhez 35-40-ig. „Csak magas” jelígre a kiadoba.

ZSIDÓ URIKURUK legmegbízhatóbb házasságközvetítője
GOLDNE
VII. Alsóerdősor 8. sz. 2.
Telefon: 221-349

Egyedül maradtunk! Nősülnénk!

41 éves özvegy, gyermekes főtisztviselő és 61 éves nagy bátyám jólszituált műipari vállalat tulajdonosa. Csakis izr. urilány jöhetnek figyelembe. Leveleket „Kiváló jók” jelígre Arató hirdetőbe, Erzsébet-körut 14.

NŐSÜLNE 46 éves, intelligens, jómegjelenésű tisztviselő, havi 1800 keresettel. Keres kulturált, csinos, dolgozó urilányt lakással 40-ig. „Uriember” jelígre a kiadoba.

JÓLSZITUÁLT, szép, fiatalos külsejű 45-47 éves özvegy urilány ismeretségi körébe keresi középkorú kereskedőt.

házasság céljából

Kiváratott telefonon megjelölt levélre válaszolok. „Embernek egymásért” jelígre Lendvaihoz, Teréz-körut 22.

EGYEDÜLMARADT, deportálástól visszatért, 22 éves, művelt és csinos urilány férjhezmenne abszolút uriemberhez 34 évesig. „Uriférfi” jelígre Leopold Cornél hirdetőirodába, Teréz-körut 3.

48 ÉVES, egyedülmaradt iparengedő, önálló, minden előkékelvezető kereskedő.

házasság céljából

megismerkedne üzlettel rendelkező asszonnyal. „Pesten vagy vidéken” jelígre.

TÁRSASÁG HIÁNYÁBAN FÉRJHEZ MENNE 26 éves, csinos, jómegjelenésű, szolid, házias leány, önálló iparoshoz vagy kereskedőhöz 36 évesig. Hozomány: 10.000 Ft. „Keresem a boldogságom” jelígre a kiadoba.

EGYEDÜL MARADT, finom lelkű, üzlettel, lakással rendelkező 43 éves molett uriaszony keres házasság céljából átlagon felüli, jómegjelenésű, keresettel bíró uriembert. „Nem benősülés” jelígre a kiadoba.

Egyedül maradtam! Szeretnék valakihez tartozni, megismerkednék

házasság céljából

egy intelligens, finomlelkű, intellektuális, aki szintén magamagányos és szerelére, melleg harmonikus családi életre vágyik. Komoly, egészszleneként rendelkező 50-55 éves urak választást kérem „Még elhetem van” jelígre a kiadoba.

A zsinagóga naptára

November 13, esütörtök
Márcshván 30. (Ujhold első napja), péntek: Kiszlív 1. (Ujhold második napja), szombat 2, vasárnap: 3, hétfő: 4, kedde 5, szerda: 6, esütörtök: 7.
Szombaton november 15-én heti szidra: Tauldász, hétfőn: Maleachi I, 1-11, 7.

Imaidók:

Ima- házak	Pén- tek		Szombat					Vasár- nap	
	este	reggel	dé	dé	este	reggel	este	este	este
Dohány	1/25	7/15	10	4	457	7/15	7/15	7/15	7/15
Rumbach	4	7/10	4	457	7/15	7/15	7/15	7/15	7/15
Bethlen	1/15	7/10	4	457	7/15	7/15	7/15	7/15	7/15
Csáky	1/15	7/10	4	457	7/15	7/15	7/15	7/15	7/15
Dózsa	1/15	7/10	4	457	7/15	7/15	7/15	7/15	7/15
Nagyfuv.	1/15	8	4	457	7/15	7/15	7/15	7/15	7/15
Páva	1/15	9	4	457	7/15	7/15	7/15	7/15	7/15
Zugló	4	7/10	4	457	7/15	7/15	7/15	7/15	7/15
Fiúvárh.	1/25	7/10	4	457	7/15	7/15	7/15	7/15	7/15
Leányvár.	1/25	7/10	4	457	7/15	7/15	7/15	7/15	7/15

Péntek esti gyertyagyújtás:
3 óra 55 perckor.

Budai istentiszteletek: november 14-én, pénteken este 4 órakor; november 15-én, szombaton d. e. 1/11 órakor; november 15-én, szombaton d. u. 1/15 órakor. A II. Toroczkó-u. 8/b. sz. a. imaházban szombaton reggel 1/9 órakor; hétköznap köznap reggel 1/4 órakor. Tó-ralvasó napokon 7 órakor. Hétköznap este 1/5 órakor. Istentiszteletek helye: III. Kunfi Zsigmond-u. 49., XI. Bocskay-út 37., II. Toroczkó-u. 8/b. és péntek esténként II. Fő-u. 12. szám alatt.

Óbudai istentiszteletek kezdete a Lajos-utcai templomban: péntek este 4, szombaton délelőtti 9 órakor.

A Zsidó muzeum nyitva:

szombaton 11-13,
vasárnap 10-13,
esütörtökön 16-19 óráig.

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal
VII. Sip-u 12 - Telefon: 423-930

Kiadótulajdonos:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA

Feladó szerkesztő és feladó kiadó
ROOZ REZSÓ

Beküldött kéziratokat nem örlünk meg a visszaküldésükre nem vállalkozunk.

Előfizetési díjak: egész évre 48 Ft, félre 24 Ft, negyed-évre 12 Ft. Takarékpénztári csekk számla száma: 26.209.

Nyomatott a Globus nyomdai mű-tézet Rt. körforrásainak.
Budapest, VI. Aradi-utca 8.

Fel. nyomdavezető: Margittay Antal